

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

ELLEN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

DET FÖRSTA PORTRÄTTET. HERTIGINNAN AF SKÅNE OCH HENNES FÖRSTFÖDDE, HERTIGEN AF VÄSTERBOTTEN. HOFFOTOGRAF L. LARSSON FOTO.

SÅNG!

DET KLINGADE, det klang i skog,
där fram den unge vandrarn drog,
och hvarje träd och hvarje kvist
välkomna susade se'n sist.

Han sjöng ur hjärtats fulla djup
för furor öfver klippans stup,
och lärkan skyhögt i det blå
stod stilla, lyssnande därpå.

Se'n stämde hon med jubel in:
din visa, gosse, den är min —
af lycka sjunger du som jag
i junis ljusa, gyllne dag!

Som mitt ditt bröst är öfverfullt,
när våren ler i skog och hult,
och den du skänkt ditt hjärtas
har ibland doft och blom sitt bo!

DANIEL FALLSTRÖM.

HVART PEKAR KVINNOFRÅGANS UTVECKLING?

"KVINNANS NATURLIGA bestämmelse" är ett slagord, som på det håll, där det med förkärlek användes, innebär mycket mera än man vill låtsas om. Det utgör en skyddande förklädnad för tendenser, som alls icke vilja tillförsäkra kvinnan hennes "naturliga" rätt, utan alldeles tvärtom syftar till att med statens, kyrkans och konventionalismens förerade makt hålla de skrankor uppe, som under årtusenden hindrat hennes "naturliga" utveckling utöfver könsvarelens trånga sfär. Det utgör konservatismens och den härskande konventionalismens bästa besvärjelseformel mot alla kvinnans kraf på frihet att få tillgodogöra sig själf och samhället de utvecklingsmöjligheter, naturen hos henne nedlagt, men som genom en förvänd uppfostran och den "evigt manliga" herremoralens samvetsgranna användande af alla dess både allmänna och enskilda maktmedel så länge hämmats i deras brodd. Det är sålunda ingenting mindre än ett våld på naturen, kvinnans högre natur, detta tal om "hennes naturliga bestämmelse" i allmän konventionel bemärkelse innebär. De, som föra det på tungan, stå merendels i moraliskt hänseende på de gamla judiska patriarkernas ståndpunkt, sådan denna t. ex. manifesterat sig i den fromma legenden om Abraham, Sara och Hagar, och deras uppfattning af kvinnan, socialt sedt, är i närmaste släkt med de vilda folkens, hos hvilka kvinnan ju endast fungerat som hemmets last-

djur och mannens slafvinna. För öfrigt behöfva vi ju icke gå till vildarne för att finna en lämplig förebild. I den gamla engelska lagen t. ex., som först 1882 ändrades därhän, att kvinnan blef civilrättsligt likställd med mannen, var denne ansvarig för af hustrun åsamkad skada i samma grad, som om den begåtts af ett — husdjur. Och i själfva verket är ju ock denna likställighet endast en konsekvens af "kvinnans naturliga bestämmelse" att fungera — i bästa fall — såsom hemmets högsta husdjur. Samma värdesättning har ju för öfrigt gått igen i lagstiftningen litet hvarstades ända till våra dagar. "Det evigt manliga" kvinnoideal har tagit sig nog så vackert ut i skåtal och kväden. Det vore synd att säga, att vi män härvidlag sparat på blommorna, om ock dessa mestadels varit alltför mycket artificiella. Äfven i den klassiska litteraturen har ju mannens intellektualism t. ex. i doktor Faust ställts som den magnetiska motpolen mot Gretchens ljufva, blyga älsklighet — att icke säga enfald

Margareta.

... "Nog vet jag, att mitt stackars prat ej kan behaga en så vidt förfaren man."

Faust.

"All världens vishet, hvad är den för mig emot en blick ett ord, af dig!" ...

Hur mycket berättigadt än fanns och finnes i Ellen Keys revolt mot den s. k. missbrukade kvinnokraften, lider det intet tvifvel att äfven hennes ensidiga moderlighetskult tarfvar en revision — och det kanske en lika grundlig som hennes egen af den gamla kvinnoemancipationen på sin tid var — samt att en reaktion är i antågande mot densamma, framdrifven af den socialekonomiska utvecklingens egen makt. Kvinnorörelsen låter lika litet som någon annan rörelse med lifskraft och framtidsmakt i sig binda sig af någon dogmatism, och det är nog icke heller så utan, att icke äfven Ellen Keys idealiserade kvinnotyp fått en mer eller mindre stark anstrykning af det gamla Gretchenidealet, som sätter sin "heliga" uppgift uti att bringa offer åt mannens hjärna och vara ett mer eller mindre passivt medium för hans barns fostran. Det företallär understundom som denna kvinnotyp i grund och botten endast till graden af mer eller mindre konstruerad idealism, men alls inte till *arten* skilde sig från det gamla goda tyska Mütterchen-idealet, hvars uppgift ju var att göra tjänst som "den väl uppvärmda kakelugnen" i hemmet. Men den modärna kvinnans blick och sympati drager i våra dagar i stället åt väster, den nya kvinnosaken har vida mer af anglosachsisk frihetskänsla än af tysk idyll.

Romantikens "blåa blomma" passar icke längre i vår realistiska tid — till och med kvinnan har till sist ledsnat på dess fadda doft, som så lätt slog öfver i kökets och barnkammarens mindre romantiska aromer. Och äfven om kvinnans "skönaste" drömmar alltjämt oscillera

mellan slottsjungfruns sömnad i guld och silke i väntan på riddaren och husfruns nyckelknippa, så kommer i våra dagar lifvet själf med oemotståndlig makt och rycker henne bort från dessa drömmar, ut i kampen för tillvaron. Man vill gudbevars spara kvinnan för hemmets vackra uppgifter, men man talar icke om hvad man vill bjuda alla dem — och deras antal är i hastigt stigande — till hvilkas jungfrubur riddaren aldrig kommer, af det prosaiska, men tungt vägande skälet, att han icke har råd att skapa sig ett eget hem. Skola då dessa kvinnor lefva på solsken och kärleksdrömmar, alla dessa unga, fattiga flickor, som få "sitta öfver" på äktenskapsmarknaden?

Det heter visserligen, att om kvinnan icke trängde sig in på arbetsmarknaden, det skulle blifva bättre plats och bättre löner för mannen, men det antagandet är nog i väsentlig mån gripet ur luften. Konkurrensen mellan männen inbördes är alldeles tillräckligt stark på dessa banor — icke minst i statens tjänst — för att hålla lönera nere vid existensminimum, och upphörandet af den kvinnliga konkurrensen skulle säkerligen i berörda hänseende vara till föga båtnad, i hvilket fall som helst icke i så hög grad, att frekvensen på äktenskapsmarknaden därigenom skulle blifva nämnvärdt större, då ju de stegrade lefnadskostnaderna och anspråken i hög grad tynga i den andra vågskålen. "En koja" är i våra dagar så dyr, att äfven den, som har att tillgå "ett hjärta", måste betänka sig väl, innan han skaffar sig den förra.

Den sociekonomiska utvecklingen har redan i stor utsträckning spolerat arbetarehemmet och tvingat dess kvinnor ut i arbetsmarknaden, och det ligger i öppen dag, att dess tendenser gå i samma riktning i fråga om öfver- och underklassens kvinnor. Öfverallt drifva den moderna existenskampens kraf kvinnan att bryta sig ut ur hemlifvets skrankor och skapa sig ett eget lefvebröd, denna forcerade kamp och den kultur, som den bär uppe, kunna helt enkelt icke undvara hennes arbetskraft. Och ju starkare det nutida krafvet på förkortad arbetstid gör sig gällande, dess mera torde ock denna arbetskraft blifva tagen i anspråk. Det går icke att skapa om denna utveckling efter en förgången tids "ideal", det gäller endast att anpassa samhällsinstitutionerna så väl som möjligt efter den nya ekonomiska milieun, så att dennas skadliga verkningar i största möjliga utsträckning förebyggas och dess förmåner så långt som möjligt komma hela släktet, kvinnor såväl som män, till godo. Hvem ser och erkänner icke storindustrialismens och kvinnoarbetets på detta område fysiskt och moraliskt ruinerande verkningar, men icke hjälper det att häremot vädja till korrektiv, som denna storindustrialism redan förstört; de nya samhällsjukdomarne kräfva nya botemedel, och dessa kunna helt säkert endast komma till stånd genom en genomgripande förändring af samhällets nuvarande organisationsformer. Kvinnofrågan är sålunda helt enkelt en sida af den sociala frågan och måste lösas i samband med denna. Hvilken plats denna lösning kommer att medgifva åt hemmet och äktenskapet, är naturligtvis nu omöjligt att förutsäga, men skall man sluta sig därtill af utvecklingens nuvarande gång, kan man svårigen vara böjd att tro på en återgång till det gamla "idealet" på detta område.

Ett af tidens och utvecklingens typiska drag är dess sträfvan efter differentiering och individualisering, individens sträfvan efter att vara sig själf och råda öfver sig själf. Äfven kvinnan har börjat känna de första fläktarne af denna individuella frigörelsesträfvan, hvilken naturligtvis, som allt hvad frihet heter, är en styggelse för försvararne af det bestående. Sanno-

likt har äfven kvinnans ökade ekonomiska själfständighet bidragit att hos henne väcka denna trängtan, hvilken är af helt annat slag än ungdomens "ljufva" trånad, nämligen en personlighetens, människans och medborgarinnsans genombrotskamp hos henne.

Kvinnan vill inte längre vara ett kollektivum, en vara på äktenskapsmarknaden, hon har vaknat upp som prinsessan i den förtrollade skogen, men hon har nu icke väckts af prinsens kyss, utan af den nya tidens väktarerop i hennes öra. Hon har smakat på nytt af kunskapens träd och blifvit varse sin egen nakenhet, och skulle hon så åter till straff för sin djärfhet bli jagad ut ur det gamla äktenskapets lustgård, skall hon känna sig ha styrka nog att som ärlig arbetskamrat till mannen skapa en ny, där det icke finnes någon förbjuden kunskapsfrukt för henne.

Oafsedt det ekonomiska tryckets inflytelser är det nämligen ett odisputabelt faktum, att bland kvinnorna som männen det gamla äktenskapsidealet har förlorat betydligt i lockelse, liksom ju ock antalet af dem, som tröttnat på dess ok, blir för hvarje år allt talrikare, trots de svåra och obehagliga hinder lagen lägger i vägen för skilsmässan. Det är icke heller något tvifvel om, att man här har att göra med en yttring af det individuella själfständighetskraf, vi här ofvan påpekat. Att detta faktum innebär en fara ur gammalkonservativ synpunkt, må så vara, för dem däremot som tro på det godas i människonaturens oemotståndliga bärkraft och på frihetens förmåga att — i motsats till tvånget — gifva befruktning åt denna kraft, för dem framstår denna kvinnans började kamp för sitt köns mänskligt rätt icke såsom en fara, utan som ett synnerligen glädjande tids-tecken. Vår kultur behöfver äfven hennes hjälp för att blifva helgjuten och få sin manliga styrka förädlad af "det kvinnligt veka i människosinn". Och när vi vilja lämna henne plats vid vår sida, icke blott vid den husliga härdens, utan ock vid de allmänna rådslagens bord, när vi erkänna henne icke blott som "hemmets milda genius", utan som vår jämbördiga kamrat i lifvets strid, så veta vi, att denna kultur därpå skall göra en omätlig, icke blott materiel, utan ock ideel och moralisk vinst. Ty just dessa kvinnans höga lifsvärden, som legat bundna i en tusenårig träloms bojar, skola genom hennes frigörelse i rikaste mått göras räntebärande. Och då först skall hon rätt kunna fylla sin "naturliga bestämelse".

V. L.

I SOMMARDAGAR. SKISS AF AMANDA KERFSTEDT.

I EN HEL MÅNAD efter sin återkomst från den utländska resan hade hon kämpat, häpen, förvirrad, gång på gång sägande sig själf, att hon var vid vansinnets gräns. Var det mot synd? Det kändes nästan så, ehuru hon icke visste med sig något orätt härvidlag. Var det då verkligen mot galenskap, hon fruktade det på allvar. Hon, som varit så stolt i medvetandet att hon burit sitt lif ensam och nöjd, ja, tacksam. Hon, som sett de män hon undvikit eller afvisat, småningom utveckla sig till något, som hon aldrig tyckt sig ha kunnat utvärda i en daglig samvaro, och därför varit så lycklig åt hvad hon undvikit.

Och nu — nu — hur var det nu? Hur var det, oaktadt hon äfven nu alldeles klart insåg, att med allt det bedärande, som fanns hos honom, var han dock icke den man, med hvilken hon skulle kunnat lefva sitt lif. Skärfvan i ögat satt kvar som förr, det var hennes

öde, ett öde, som hon ända hittills nästan med segerglädje funnit sig i. Men nu — nu —

Efter dagar och nätter af böner, ångest och tårar ansåg hon slutligen, att hon var besatt, att hon fått hvad Paulus kallar "en påle i köttet", och att hon måste böja sig under ett lidande, som tiden skulle bota. Hon skulle vakna upp från detta tillstånd en vacker dag, sig själf igen. Hon skulle blott vara tålig, så skulle hon åtminstone till sist ha hämtat den vinsten att bättre förstå människohjärtat.

Efter ytterligare några veckor, då hon återfått sin sinnesro, kom till henne följande bref:

Älskade!

Ja, så är det. Jag sade dig det aldrig, därför att det var så tragiskt. Jag betraktade dig med vördnad, ja, med dyrkan, såsom det mästerverk. Gud tänkte, då han skapade kvinnan och gaf henne sin egen ande. Spåren af din skönhet såg jag i hvarje ditt drag, din medfödda plastik såg jag i hvarje din rörelse. Minns du, när du stod framför mig och försökte, genom att skaffa den rätta dagern, visa mig den lilla taflans skönhet, som du höll med båda händerna? Då såg jag endast din gestalts ädla hållning, dina rörelsers mjuka behag.

Förebrå mig icke att jag är en skönhetsdyrkare, jag, som hvarje annan konstnär, ty framför allt tjusades jag af din känslas ömhet, ditt förstånds klarhet, ditt hjärtas godhet. Jag såg en viss liten skygghet i ditt väsen, en blyghet, på samma gång du ibland hade mod att säga sanningen rent ut, som den gången du minns, när jag sade dig att synd bara var öfverdrift, och du svarade: "Ni hör då till dem som anse, att man kan synda *liet*."

Jag tyckte ibland, att ditt väsen var bara poesi, och en annan gång förvånades jag och kanske en smula stöttes öfver, att du var så klok och så punktlig. Det hör icke till konstnärers älsklingsdygder, du vet, hvad dem själfva angår. När jag talade med dig, medan stormen hven från alpstupen, eller när jag gick med dig, medan solskenet glittrade på insjöns vatten, alltid, alltid undrade jag, om det i världen fanns några tankar, som du ej förstod. Åtminstone förstod du alltid mina. Men det skulle ha varit min själ en lisa att höra ditt tals obeskrifliga väljud, äfven om icke det du sade alltid kommit någon sträng i mitt inre att vibrera.

Nu i min saknad har jag skrivit sången om kärleken, som jag lofvade, och jag sänder dig den.

Du sade: "Det skall bli det skönaste ni någonsin skrivit."

Ja, detta är det skönaste jag någonsin skrivit, och när den hänför hela världen, så skall du ensam veta, att den är skriven för dig och endast för dig.

Vi ha icke talt ett ord om vår kärlek. Jag vet icke ens, om du älskar mig. Men om du gör det, om det vore så som jag tänker mig, att vi funnit hvarandra, så skulle världen ropa ut, att vi vore de största dårar. Och likväl äro vi de enda visa, emedan vi se vår tillvaro från en högre synpunkt än jorden kan ge oss. För oss har tiden inga sekler.

Och ändå, min älskade, är det så tragiskt därför att:

Ej på jordens mark kan min kärlek jag grunda, ej med dig i ett hem kan jag bygga och bo, kan ej ge dig min tröst, kan blott ge dig min tro. Vi båda må vänta på tider, som stunda långt bort i det rike vi se, när vi blunda.

Du är trettio år äldre än jag. Du har blifvit till trettio år för tidigt eller jag fyrtio år för sent. Är det icke tragiskt? Är det icke djupt tragiskt att för att icke lida mera än hjärtat

(Forts. i 3:dje sp. å nästa sida.)

LIFFÖRSÄKRINGSBOLAGET BALDER

— ÖMSESIDIGT —

Grundadt 1887. Sturegatan 8, Stockholm.

Balder, som i dödsfallsersättningar och för utlupna försäkringar redan utbetalt öfver 2,000,000 kr. och samtidigt, oaktadt sina jämförelsevis låga premier, som vinst åt de försäkrade utbetalt öfver 400,000 kr. hade d. 31 dec. 1905 — förutom lag-

stadgad försäkringsfond å öfver 4,400,000 kr och däremot svarande full säkerhetsfond å öfver 220,000 kr. — för de försäkrades räkning reserverat nära 450,000 kr.

Då Balder icke har några aktieägare och ej

heller står i beroende af något förlagsbolag, tillhöra alla bolagets fonder och allt å bolagets rörelse och förvaltning uppstående öfverskott endast de i bolaget försäkrade, hvilka åtnjuta årlig vinstutdelning redan efter tre hela kalenderår.

B. E. TROLLE,
UTRIKESMINISTER.

A. LINDMAN,
STATSMINISTER OCH KONSULTATIVT STATSRÅD.

G. A. PETERSSON,
JUSTITIEMINISTER.

L. H. TINGSTEN,
KRIGSMINISTER.

W. DYRSSEN,
SJÖMINISTER.

C. SWARTZ,
FINANSMINISTER.

A. J. JUHLIN,
CIVILMINISTER.

ALFR. PETERSSON,
JORDBRUKSMINISTER.

H. HAMMARSKJÖLD,
ECKLESIASTIKMINISTER.

C. HEDERSTJERNA,
KONSULTATIVT STATSRÅD.

G. ROOS,
KONSULTATIVT STATSRÅD.

DEN NYA MINISTÄREN.

VID TISDAGENS KONSELJ föregående vecka trädde den efter ministären Staaffs afgång nybildade och nyutnämnda regeringen för första gången fram till konungens rådsbord. Vi meddela här ofvan de nya regeringsmedlemmarnes porträtt, till hvilka vi foga efterföljande biografiska uppgifter.

Statsministern, excellensen *Arvid Lindman*, född 1862, blef vid tjugu års ålder underlöjtnant i flottan, hvarifrån han efter tio års tjänst afgick med kaptens afsked. På den stora affärspolitiken fält har han utmärkt sig i flere riktningar bl. a. som ledare af de stora Iggesundswerken, Strömbackaverken o. s. v. Inom den Lundebergiska ministären föregående år var han sjöminister. När denna regering fullbordat sitt värf och upplöstes, återgick L. till telegrafverket, hvars chef han blifvit redan 1904. Utrikesministern, excellensen *Erik Birger Trolle* föddes på Klågerup i Skåne den 23 september 1862 och ägnade sig efter i Lund fullbordade juridiska studier åt den diplomatiska banan. Han tjänstgjorde först som attaché i olika hufvudstäder. Han hade avancerat till kabinetssekreterare, då han förlidet år utnämndes till envoyé i Köbenhavn, för att några månader senare kallas att handhafva utrikes ministerportföljen i den Staaffska ministären, från hvilken han alltså nu öfvergår till den Lindmanska. Justitierådet *Gustaf Albert Pettersson* är född år 1851. Han blef student i Lund 1869 och aflade där hofrätts-

examen. Efter att ha beklädt olika ämbetsmannabefattningar utnämndes han 1896 till justitieråd. Han inträdde 1905 i den Lundebergiska regeringen som konsultativt statsråd och afgick vid denna regerings upplösning. Krigsministern *Lars Herman Tingsten*, född år 1857, kvarstår på sin post från föregående ministär. Han anses som en af våra yppersta militärer. Sjöministern, konteramiral *Wilhelm Dyrssen* är född 1858, har de senaste åren tjänstgjort som inspektör öfver flottans öfningar till sjös. Finansministern *Carl Swartz*, en af Norrköpings främste industrimän, född 1856, har tillhört riksdagens första kammare sedan 1899. Rektor *Anders Julius Juhlin*, den nye civilministern, har verkat som lärare i fysik och meteorologi vid Ultuna landbruksinstitut och som v. lektor i matematik och fysik i Norrköping. Till lektor i fysik och kemi vid läroverket i Skara utnämndes han 1892 och till t. f. rektor 1893. Ecklesiastikministern *Åke Hugo Hammar skjöld*, till yrket arkitekt, blef student i Uppsala 1863 och genomgick därefter akademiens för de fria konsterna arkitekturafdelning, hvarifrån han utexaminerades 1869. Han äger hälften af godset Tuna i Kalmar län. Har tillhört riksdagen under olika perioder. Hemmansägaren *Alfred Petersson* i Påboda, för andra gången jordbruksminister, var föregående år föremål för en längre uppsats i Idun, till hvilken hänvisas. De båda konsultativa statsråden landssekreteraren *Gustaf Wilhelm Alexander Roos* och justitierådet *Carl Fredrik Wilhelm Hederstjerna* tillhöra, den förre Karlskrona, för hvilken stad han suttit som representant i andra kammaren sedan 1903, den senare hufvudstaden, hvarest han innevarande år utnämnts till ledamot af högsta domstolen.

Broderade Klädningar.

Vi sälja äkta Schweizer-broderi, största nyhet till vår- och sommartoiletter, i vit battist, halffärdiga från kr. 23.50 till kr. 43.50, hela klädningen tull- och portofritt till bostaden.

Rekvirera profver och modeplanscher.
Schweizer & Co., Luzern F 7 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

kan bära, måste vi under kommande år fly hvarandra — icke frukta något så mycket som att möta hvarandra.

Och är det icke å andra sidan starkt, högt, sublimt, himmelskt att kunna älska af hela sin själ — trots — ja, jag kan säga om århundraden lågo mellan dig och mig, så skulle jag älska dig ändå.

Men förgängelsen, som tillhör lefvandet i vårt främlingsland, den kunna vi ej bära, hvarken du eller jag — därför farväl, min älskade, som dock aldrig skall lämna mig, farväl för denna tiden.

Om några år kom ett bref till honom.

Min älskade! Jag har omfamnat min smärta och kysst mina plågor, hvilka om ett par dagar skola ha ett slut. Jag slapp den sena ålderdomens svåra lidanden. Känn dig nu fri, min älskade. Gud har afklädt min kärlek all själfviskhet. När vi mötas, äro vi Guds änglar. Men stor och evig är kärleken.

Han läste brevet, och när han såg på datum förstod han, att hon var död.

Men han kände sig icke fri. Under några år arbetade han i sitt kall och hänförde fortfarande världen med sina skapelser, men hans lif blef kort. Han hade lidit mycket och älskat mycket, för det han under några korta somrardagar utbytt tankar med en gammal kvinna. Men han var icke lik denna världens män. Han var en drömmare. När han skiljdes från henne, gick han in i den stora tomheten, och först när han flyttade öfver tidens gräns, kände han, att han skulle komma till sitt rätta hemland, poesiens och musikens förlofvade land och där skulle han finna henne ung som han

KORPRAL FRÖJDS GÖKKLOCKA. EN HISTORIETT FRÅN 1813. AF THOR HÖGDAHL.

FRÖJD, KAPTEN WALLMARKS kalfaktor och lifkusk, bodde i drängflygeln på Björkalid i ett kyffe, som inte var många alnar i fyrkant och där fallbänken och dragkistan utgjorde det enda flyttbara. Han var, gud nås, knekt på rote och korpral till på köpet, men hade det oakadt kommit att bli bofast på herrgården. Antingen det nu berodde på att han hade så god hand med hästar och hundar, eller det var därför att den gode kaptenen måste ha någon, som han riktigt kunde kommendera och ryta på äfven i hvardagslag.

Många undrade på, hur kaptenen egentligen kommit på den idén att göra "Fröjden" till korpral. Ty karlen var mer än tillätligt enfaldig, ja, så enfaldig, att flickorna aldrig hade velat veta af honom, och därför var han också ännu ungarl vid fyrtiofem år. Dessutom var han ordknapp som en spartan och gränslöst rädd om det lilla han ägde.

Men om någon frågade kaptenen, hur i all världen han kunde hålla så styft på en dylik dumskalle som "Fröjden", brukade han svara som så:

"Jo, ser ni, det var allt 'Fröjden', som räddade kompaniet, då vi lågo vid gränsen anno 1808. Hade vi då inte haft hans befängda dumheter att skratta åt, så vete Gud, om inte snön och fältsjukan gjort käl på oss allesamman. — Och rädd var han inte," skyndade sig kaptenen att tillägga — — —

En kraftkälla för alla, som känna sig svaga och kraftlösa, som äro nervösa och sakna energi, hvilkas motståndskraft nedsatts genom mattande sjukdomar, är

SANATOGEN

Särdeles berömmade omnämndt af mer än 3,000 läkare. — Erhålles i apotek. — Illustr. Broschyr sändes gratis o. franko från Josephson & Reteike, Göteborg. Fabrikant: Bauer & Cie, Berlin S. W. 48.

*Undertecknad kom på
att Gummens försmältning,
amen dessamma smörlösa
alla angräsk för en god
bitlag och drag bänk- och
handbänk.*

*Lagaberg Lethelius
sty. af Lilla Hjälpsjön och
Björkåsen för kunnat i...*

Men nu är det så, att det finnes ingen här i världen, han må vara aldrig så ringa, inskränkt och tillbakasatt, som icke har sin egen längtan och trånad, sin egen drömda lyckalighet. Och äfven med "Fröjden" förhöll det sig på det sättet. Han hade en gång hos brukspatronens på Gustafstors, dit han skjutsat herrskapet på julkalas, förgapat sig i en gökklocka, och sedan dess hade han aldrig fått ro i sin själ.

Tänk att rå om en sådan klenod! Han vände på sina sparade slantar och funderade hit och dit: Hvad kunde en gökklocka kosta? Och var det väl kristligt, att han, en fattig kronans karl, lade sig till med någonting så rart?

Gud vete, hur många nätter han sof på saken. Men en vacker dag tog han mod till sig och talade vid Körar-August, som reste med foror mellan byn och staden. Den andra, som blef invigd i förtroendet, var unga mamsell Marie-Sophie, enda dottern till kaptenen, som var änpling. Hon hade alltid varit så snäll mot "Fröjden" och lagt ett godt ord för honom mer än en gång, då han gjort den stränge husbonden rosenrasande med sin ohjälpliga enfald.

Några dagar efter nyåret hängde också en gökklocka på väggen inne i kuskammaren. "Fröjden" vakade nästan svartsjukt öfver sin skatt, och mamsell Marie-Sophie var den enda, som hade fått se och höra göken gala tolfslaget.

Men från den dagen syntes Fröjd aldrig mera utom dörren under fritiden. Ja, det var icke utan, att han började slarfa med sina småsysslor. Pigorna klagade öfver att han glömdes bära in vatten och hugga strykved, och det var endast motvilligt han tog sin bössa för att följa med husbonden på spårnsjakt. De andra tjänarna på gården gjorde narr af honom och sade, att han visst hade börjat studera till magister.

Men inne i sin kammare satt "Fröjden" framför gökklockan och lät den gala gång på gång. Och ibland tog han ned den från väggen, undersökte och beundrade verket med alla dess fjädrar och kuggghjul. Det ville till hufvud det, menade han, för att kunna sätta ihop en sådan mekanism!

En vacker dag på värsidan blef det stor uppståndelse på gården. En kurir från öfversten hade kommit åkande i kappsläde. Allmän mobiliseringsorder var utfärdad, och regementet skulle inskeppas i Göteborg. Trots alla tecken i motsatt riktning, hade man där borta, fjärran från politiken, i det längsta hoppats, att, då det kom till kitan, det ändå skulle gälla Finland, men nu löd fältropet: Till Tyskland mot Bonaparte!

De unga officerarna, som kommo till Björkåsen, voro eld och lågor. Här skulle bli ett fälttåg, kanske lika ärofullt som svenskarnas under 30-åriga kriget! Men icke så långvarigt, det ville man hoppas. Funnes det någon, som kunde ta bukt på Bonaparte, så vore det väl kronprinsen Carl Johan. Sverige skulle åter rycka upp i stormakternas led, och beföringrar och utmärkelser skulle regna ner öfver officerare och menige. Kronprinsen visste, han, hur man skulle fostra soldater och skapa en oöfvervinnelig armé. Det var nog icke för ro skull, han en gång i tiden själf burit "kalfven" * under franska fälttecken.

Så pratades det vidt och bredt inne i stora salen på Björkåsen, där punschbålen stod på bordet hela aftnarna och luften var tjock af röken från kaptenens batterier af långskaftade sjöskumspipor.

Endast kaptenen själf var något fårdig. Icke för att han fruktade kriget! Mer han hade förut i sin dar utstått två fälttågs besvärigheter och började nu känna sig gammal. Hade det dröjt ännu ett par år, skulle han ha haft afsked och sluppit gå med ut. Och det hade nog varit bäst både för dotterns skull och för gården. Men modfärd visade han sig ingalunda, den gode kaptenen. Det hade varit orätt att säga.

Hvad Fröjd angår uppsnappade han ett och annat om det stundande härtåget, där han gick och sysslade på gården och i stallet. Men icke funderade han mycket öfver hvad han hörde. Det lämnade han åt dem,

* Soldatrensels.

som förstodo det bättre. Hvar det egentligen skulle bära i väg visste han icke, men att det kunde bli fasligt långt, det kunde han tänka sig, och därför gällde det att ha ordentliga don med.

Men klockan, hans nya, fina gökklocka, den kunde han icke ta' med. Hvad skulle det bli af den, hvem skulle dra' upp den och låta den gala, då han drog ut i kriget? Ja, det var då hans största och enda bekymmer!

Dagen kom då kompaniet skulle samlas i byn för att tåga till heden och därifrån vidare till Göteborg.

Kaptenen satt bred och kavat i giggen och körde själf, medan "Fröjden" hängde bakpå. Det var ett dräpligt par att skåda, där de sutto i sina jättehöga kaskar och blankputsade bandolär.

Men Fröjd var sur som en äppelkart. Han tänkte på, hvad han lämnade där inne i kuskammaren, och så smärtade det honom, att han ej fått taga ordentligt afsked af mamsell Marie-Sophie. Hon hade haft så mycket att säga unge löjtnant Stjerngranath inne i kabinettet, att hon icke fått någon tid öfrig för sin gamle vän "Fröjden".

Det blef inkvartering i byn, och i dagningen på följande morgon skulle kompaniet ställas upp utanför tingshuset. Sin vana trogen steg kaptenen upp på slaget half fyra och ropade på kalfaktorn, så att det dånade i huset. Men ingen Fröjd syntes till, hvarken på hörännat, där han legat, eller annorstädes. Ränsel, tornister och gevärf hade han dock lämnat kvar.

Kaptenen svor så att det gnistrade. Uppställningstimmern slog, men "Fröjdens" plats i ledet stod tom. Först när det redan ropats "gif akt" och klockan var ett par minuter öfver tiden, kom den stackars korpralen springande med andan i halsen. Kaptenen blängde som en ilsken tjur och vinkade åt Fröjd att komma afsides.

"Har du inte lefvande hut i kroppen, karl!" röt han. "En sådan evig skam! Min egen kusk och kalfaktor komma för sent till uppställningen! Och dig har jag gjort till korpral! Hvar har du varit, karl... Svarta!"

"Gud bevara kapten!" började Fröjd något osäkert. "Jag har varit hemma på Björkåsen."

"Och hvad har du gjort där, ditt ärkenöt?"

"Gud bevara kapten! Jag var... jag var..."

"Jaså, du vill inte ut med det! Nå, då skall jag lära dig!"

"Jag var tvungen å titta till'na en gång till... Jag ville så gärna höra'na gala." — Fröjd vågade icke uttala ordet gökklocka. Kaptenen skulle säkert bli ut-sinnig, om han fick höra, att hans kalfaktor var ägare till en sådan dyrbarhet.

Men nu fick det hela en oväntad utgång. "Ha, ha, ha!" Kaptenen kunde icke hålla sig. Han måste brista ut i gapskratt.

"Hvad säger du, karl! Är du etter förbaskad? Har du verkligen gått och förgapat dig i någon hemma på gården?... Och detta är du, gamle 'Fröjden'! Men hvad i herrans namn pratar du för dumheter! Gal hon, säger du? Då mätte det väl vara ett af hönsen i ladugården, eftersom hon har sådana talanger! Jo, du är god du!... Ha, ha, ha!"

Men så kom kaptenen ihåg, att han måste hålla på sin egen och kompaniets värdighet och röt till: "Ja, hvem det än må vara, du går och slår dig ut för, köksan, ladugårdspigan eller någon annan, så kan du lita på, att du skall ha dig tre dygn för det här nöjet, då vi komma till heden!"

Fröjd tänkte icke ett ögonblick på att förklara sig närmare. Han var, kan tänka, glad att ha sluppit ifrån för så godt pris och att icke ha behöft skriva kaptenen på näsan, att han gått och skaffat sig en gökklocka.

Och så kom det sig att kaptenen lång tid därefter gick och småskrattade för sig själf, då han tänkte på gamle "Fröjdens" förmenta kärlekshandel.

Men vid framkomsten till heden fick Fröjd utan krus krypa in på tre dygns vaktarrest. Det var nog en hård pröfning för en kronans korpral, som därtill varit med och försvarat landet anno 1808. Men kaptenen var obevekligt sträng, då det gällde tjänsten.

Nu hände det emellertid den stackars korpralen något, som höll på att bli ledsamt nog för honom. När Fröjd tillbragt sina tre dygn i arresten, kom fältväbelen och rapporterade för kaptenen, att det icke kunde stå rätt till med hans kalfaktor. Så snart "Fröjden" trodde sig ensam och obemärkt, hade han börjat nicka med hufvudet och gala som en gök, först en, så två, tre och ända till tolf gånger. Det var alldeles tydligt, att han blifvit rubbad!

Kaptenen gick till fältläkaren, som tog och undersökte "Fröjden" och ställde en mängd underliga frågor till honom. Den stackars karlen blef helt fundersam. Hvad kunde allt detta ha med de där minuter vid uppställningen att skaffa?

Doktorn sade åt kaptenen, att han icke kunde finna något särskildt misstänkt hos vederbörande, men i alla händelser var det bäst, att man inhyste honom i sjuk-tältet så länge, tills man finge se, hvad utgång det toge. Kanske han hade blifvit vriden af krigsfruktan? Sådant hade hänt med redigare hjärnor än hans.

Nej då, hvad det beträffade kunde kaptenen gå i

god för sin kalfaktor. Det var icke första gången Fröjden skulle ut och lukta kruttrök. Då var det väl förr några besynnerliga kärleksgriller, trodde han. Ingen vet, hur det kan sluta, då det börjar brinna i gamla hus!

I sjuk-tältet lågo förut några karlar, som hade nervfeber. — Det var icke så noga med smittofaran på den tiden. — Men då Fröjd hvarken visade tecken till någon galenskap eller fick nervfeber, så blef han om några dagar återsänd till kompaniet och fick börja sin exercis som vanligt. Och snart hade man glömt bort hela historien med gökgalandet.

Det var i början af året 1814 i det svenska lägret framför en flamländsk stad, som hölls besatt af fransoserna och som inneslutits af general Sandels' kår. Det med så stora förväntningar började kriget hade icke bjudit svenskarna på många vapenskiften, men nu trodde man, att det skulle bli deras tur. Västgötar, västmanlänningar och nerkingar hade fått order att på morgonen fördrifva fienden från en by, där den satt sig fast dagen förut.

Bivackeldarna brunno matt, då kapten Wallmark på aftonen gick för att inspektera sitt kompani, som var på förpost.

Där borta i skymundan såg han en välbekant figur sitta nerhukad med ryggen mot en trumma. — Kaptenen stannade och lyssnade. — "Ho, ho!... Ho, ho!" lät det som en gök från det håll, där gestalten satt.

Jaså, nu börjar han igen med den där dubbla "galenskapen", sade kaptenen för sig själf. Bäst att gå bort och tala förstånd med honom.

"Nå, 'Fröjden', hur känns det i kroppen?" började kaptenen.

"Gud bevara kaptenen! Det känns som det kan!" blef svaret.

"Hvad falls? I morgon skall det börja smälla, så nu gäller det att inte ha några griller."

"Jaså, må då!"

Man ansåg det vanligen onödigt att i förtid veta, när det skulle gälla allvar, så korpralens okunnighet om förhållandena var ganska förklarlig.

"Det blir väl bäst då, att jag lämnar kapten det här," återtog Fröjd och drog fram ett omsorgsfullt hopviket och försegladt papper under vapenrocken. Ja ba' fanjunkarn skriva det, innan vi steg på skeppena i Göteborg. Det är till mamsell Marie-Sophie."

"Jaså, till min flickunge! Nå, då står det väl något i brevet om henne, som kan gala så bra?" skämtade kaptenen.

Fröjd mumlade något obegripligt och kaptenen fortsatte: "Ja, det var i alla fall en tanke så god som två. Det blir nog bäst, jag skrifer ett bref, jag också. Ingen vet, hvad som kan hända, när det börjar smälla."

"Nå, ingen vet, hvad som kan hända," upprepade Fröjd.

"Nå, så hit då med en lykta och mina skrifsaker!"

"Ska ske, kapten!"

Korpralen kom med det begärde, och kaptenen satte sig framför trumman och skref vid ljuset från den rökande lyktan ett rörande afskedsbref till sin dotter.

"Se här! Tag detta! Nu ha vi hvar sitt bref till henne. — Gud välsigne det kära barnet! — Och skulle vi båda två vända skaftena i vädret, så blir det väl inte värre än att de hitta breven i våra fickor. God natt, korpral! Och lycka till!"

Fröjd sträckte på sig, så att det knakade i ryggbastet på honom. Det var första gången kaptenen tilltalat honom med hans krigsmanstitel. Men det där "lycka till" tyckte han icke om. Sådant brukade vara dålig varsel. — — —

Det gafs tysta signaler till uppställning. Bivackeldarna fingo brinna för att missleda fienden. De svenska jägarkedjorna började utbreda sig på slätten mellan öfvergifna hus och trädgårdar.

Fältstyckenas dofta hostande begynte. Det blef ett häftigt skjutande till fram på förmiddagen. Kapten Wallmarks kompani fick jämte ett par andra göra bajonetanfall mot en förskansning.

Den svenska attacken hade lyckats, och fienden drog sig tillbaka mot staden.

Bland de få svenskar, som stupade i träffningen, var unge löjtnant Stjerngranath. Korpralen nr 38 Fröjd var äfven borta vid uppropet. Han hittades ligande framstupa med genomskjutet bröst. I ena handen höll han sitt flintlämskedunder, i den andra laddstaken, och mellan tänderna hade han förladdningen, färdig att stoppas ner i gevärspipan.

Kapten Wallmark, som kom till platsen, knäppte upp den stupade soldatens vapenrock och drog fram sitt bref ur hans ficka. "Bättre kanske ändå", mumlade han för sig själf, "om Stjerngranath och 'Fröjden' hade fått komma hem med det här brevet till Marie-Sophie. Nu måste jag själf sända henne en underrättelse, som blir än tyngre för henne att bära."

Synd på Stjerngranath, den präktige gossen! Han tycktes inte som Fröjd och jag ha tänkt på döden. Synd på "Fröjden" med förresten, fast det var en farskalle!

Någon tid senare, då belägringen af staden upp-häfts och man sent omsider skulle anträda marschen

LUZERN

Förnäm vistelseort under våren.
G: D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis.

hemåt, kunde kaptenen icke motstå sin nyfikenhet att undersöka, hvilka stackars "Fröjdens" sista önsknings hade kunnat vara, och han bröt brefvet, som han ännu, icke sändt Marie-Sophie. Den stackars flickan hade, gudnås, fått tillräckligt att tänka på nu, utan att hon också skulle sysselsätta sig med "Fröjdens" tokerier, tyckte han.

Så här stod det i brefvet:

"Snälla, goda Mamsell Marie-Sophie!

Då Gud allena vet, hvad som kan hända en fattig soldat i kriget, ville jag bedja Mamsell, som alltid varit så god och regäl, att taga hand om min gökklocka, draga upp den och sköta den väl och behålla den som Dess egendom, för den händelse att jag icke skulle komma hem igen. Dragkistan och de 300 Riksdaler som ligga i den, skall min gamla Mor hafva.

Den snälla, goda Mamsell Marie-Sophie hälsas.

Ödmjukeligen

N:r 38 Fröjd,

Korpral vid Bäckbro kompani."

Där stod icke ett ord om ladugårdspigan eller något annat kvinnfolk, såsom kaptenen väntat. Han kunde icke underlåta att le, då "Fröjdens" mysterium nu stod klart för honom.

Men korpral Fröjds gökklocka fick sin plats i röda kabinettet på Björkalid. Ingen annan än kaptenen själf — ja, han blef förresten major efter fälttåget i Norge — och mamsell Marie-Sophie fingo draga upp den. Klockan hängde där i många år som ett minne af en tapper svensk soldat, och den finns där kanske än i dag.

GUSTAF VASAKYRKAN.

NÄSTKOMMANDE SÖNDAG äger den högtidliga invigningen af hufvudstadens allra nyaste kyrka, Gustaf Vasakyrkan, rum.

Vi äro emellertid redan i dag i tillfälle att meddela våra läsare ett antal bilder från den af arkitekten Agi Lindegren komponerade vackra kyrkan, som genom sin arkitektoniska skönhet betydligt förbättrar intrycket af den eljes tämligen banala Vasastaden.

Hvad som främst frapperar, då man träder inom templets murar, är den mäktiga kupolen med sitt rika ofvanljus. Hufvudfärgen i templet är hvitt med marmoreringar vid väggarna samt plafondmålningar i hvalfven, framställande bibliska motiv. Dessa målningar hafva alla utförts af konst-

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM,

Allm. Tel. 93 65. Rikstel. 48 23.

säljer

Klädnings-,Blus- och Foder-Siden

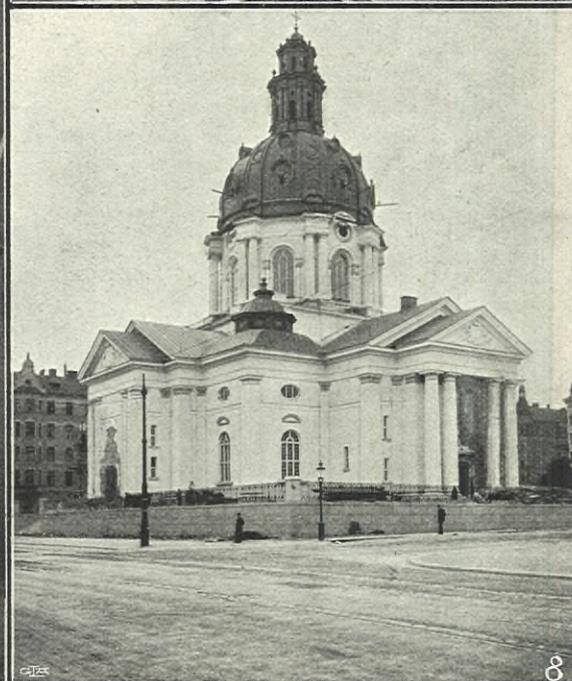
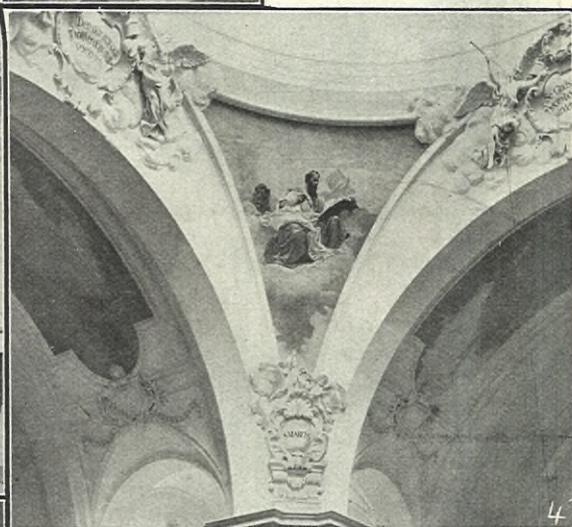
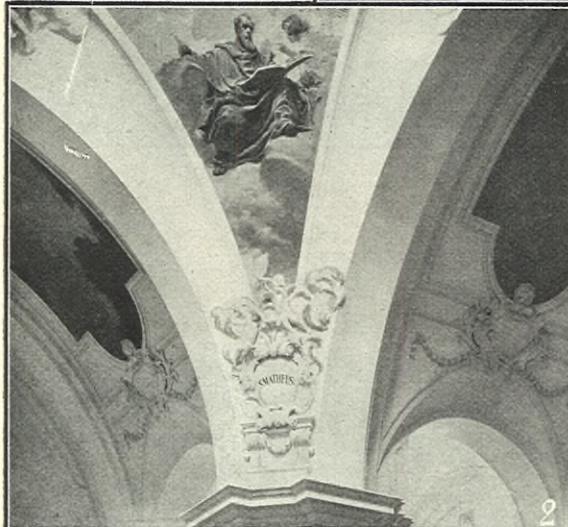
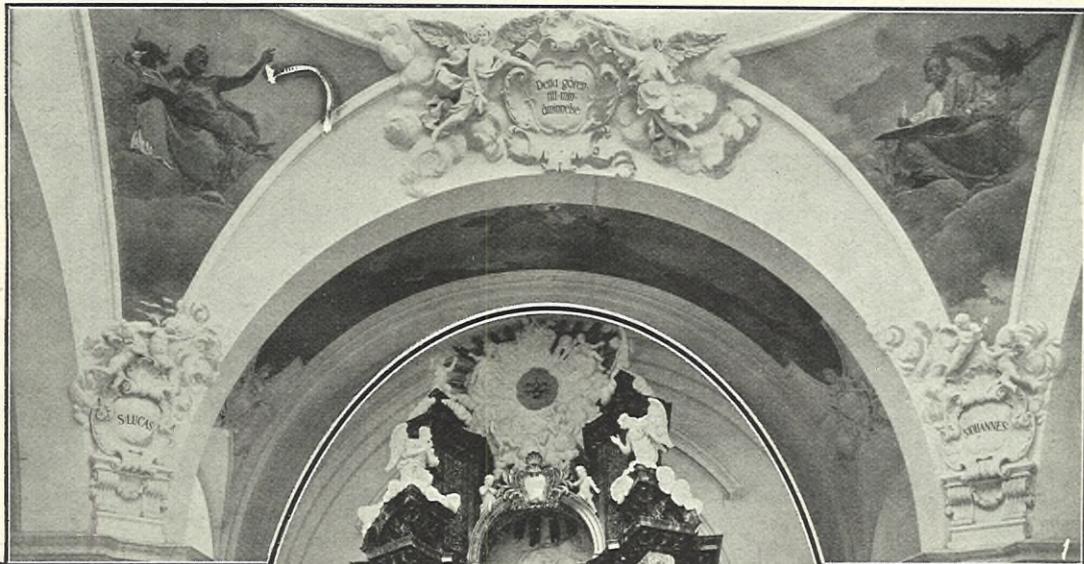
billigare än någon utländsk firma.

Begär profver och jämför!

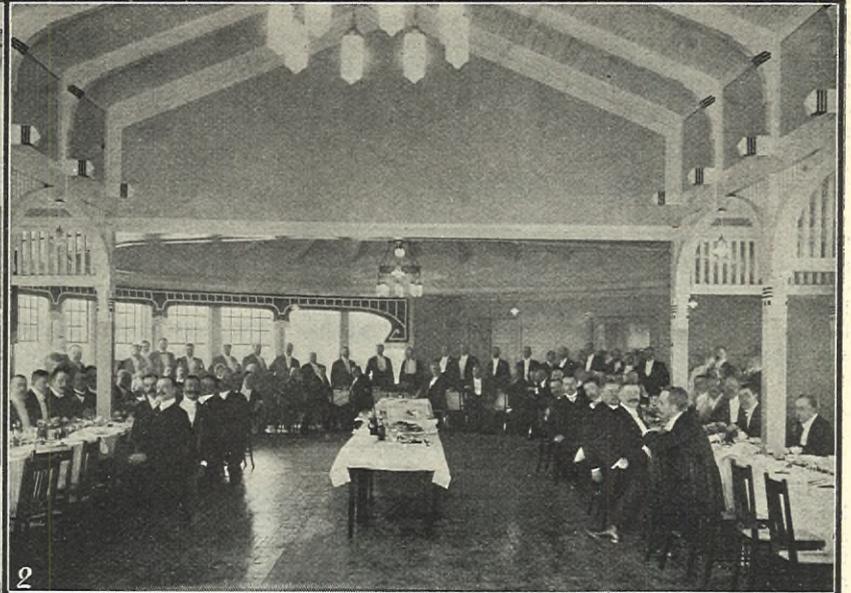
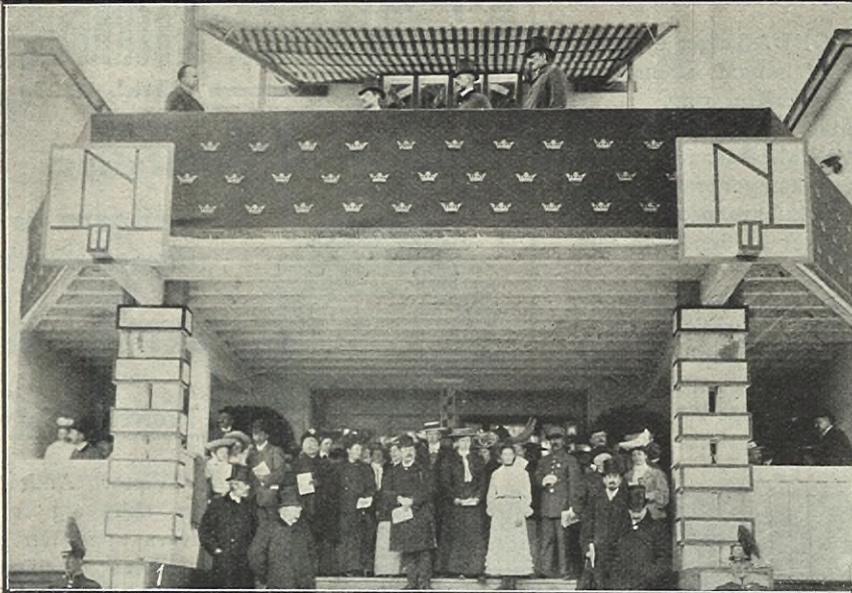
Profver franko.

nären Victor André, hvilken skilt sig från den svåra uppgiften på ett särdeles förtjänstfullt sätt. Framme vid högkoret står en dopfunt komponerad af fröken Sigrid Blomberg och för ej länge sedan afbildad i Idun. Kyrkans yppersta prydnad är emellertid altaret, ett arbete af högt konsthistoriskt värde. Det är nämligen det gamla af Bernhard Precht utförde barockaltaret, som från början af 1700-talet haft sin plats i Uppsala domkyrka, men flyttats

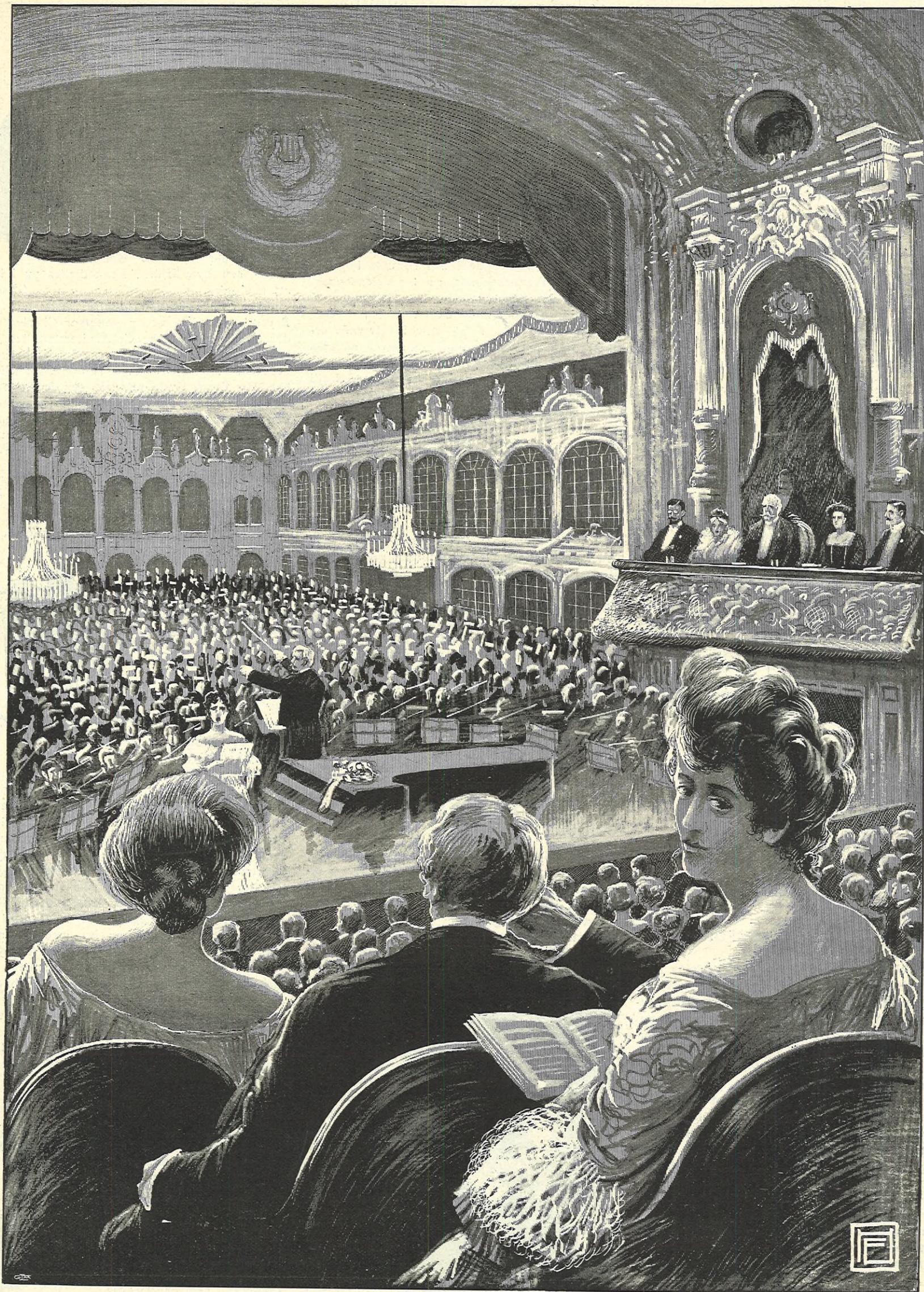

DEN NYA GUSTAF VASAKYRKAN I STOCKHOLM. A. BLOMBERG FOTO. 1, 2 O. 4. EVANGELISTERNA LUCAS, JOHANNES, MATHEUS OCH MARCUS; TAKMÅLNINGAR AF VICTOR ANDRÉN. 3. ALTARET. 5. KUPOLEN. 6. STORKLOCKAN. 7. GRAFKAPELLET MED E. BRAMBECKS GRUPP "KRISTUS OCH DE BETUNGADE". 8. EXTERIÖR.

FRÅN NORRKÖPINGSUTSTÄLLNINGENS "VERNISSAGE" OCH HÖGTIDLIGA ÖPPNANDE DEN 31 MAJ—1 JUNI

1. FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS ORDF. DISPONENTEN AXEL SWARTLING ANHÅLLER ATT KRONPRINSEN MÅTTE FÖRKLARA UTSTÄLLNINGEN ÖPPNAD. 2. FRÅN PRESSMIDDAGEN. I HUVUDRESTAURANTENS FESTIVITETSHALL. 3. EFTER PRESSMIDDAGEN. PÅ TERRASSEN UTANFÖR HUVUDRESTAURANTEN. SITTANDE BAKOM BORDET MÄRKAS: LÄNGST TILL VÄNSTER RED. PETERSON FRÅN SUNDSVALL, DÄREFTER UTSTÄLLNINGENS PRESSOMBUDSMAN D:R NORELIUS, LEKTOR STENHAGEN (STÅENDE), REDAKTÖR GULLBERG FRÅN STOCKHOLM, LANDSHÖFDINGEN GREFVE DOUGLAS, BESTYRELSENS VICE ORDF. FABRIKÖR BECKMAN, RED. AHLGREN, STOCKHOLM, RED. AXELSSON, NORRKÖPING, RED. ANDERSSON-EDENBERG, STOCKHOLM M. FL. 4. UTSIKT ÖFVER UTSTÄLLNINGSFÄLTET FRÅN TAKET AF INDUSTRIHALLEN, I MIDTEN TILL HÖGER MASKINHALLEN, PÅ HÖJDEN TILL VÄNSTER HUVUDRESTAURANTEN. FOTO. FÖR IDUN AF JULIUS GELLBERG.

FRÅN DEN STORA MUSIKFESTEN I STOCKHOLM 31 MAJ—1 JUNI. FÖRSTA AFTONENS KONSERT Å KUNGL. TEATERN. FRU JUNGSTEDT FÖREDRAR LUDVIG NORMANS HYMN "ROSA RORANS BONITATEM". ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF HJ. ENEROTH.

därifrån vid den genomgripande restauration, som kyrkan för icke så länge sedan genomgick. Under de senaste åren har detta altare legat förvaradt i Nordiska museet, och Gustaf Vasakyrkans arkitekt hr Agi Lindegren, kom då på den lyckliga idén att få använda detta värdefulla altare för sin kyrka.

Till nämnda altare hör en fyrkantig gips-tafla, framställande Kristi nattvard. Ofvanom bordet, där frälsaren sitter med sina lärjungar, synes en röd kulle (Golgataberget), midt på hvilket är rest ett litet kors, hvarom en gyllne orm slingrar sig. Högt öfver denna bild och midt för korfönstret reser sig ett högt kors med Kristusbild, den senare i hvit gips. Vid korsets fot synas äfven en del gipsfigurer, bl. a. jungfru Maria och evangelisten Johannes. Öfverst synes den heliga dufvan framför en strålände sol, som täckes af en hvit molnsky. På ömse sidor om Frälsarens korsfästa bild resa sig grupper af pelare, hvilka uppbära altarets öfverparti. Själfta altaret och altarrunden äro beklädda med mörk marmor.

Under kyrkan befinner sig bl. a. ett grafkapell, som också är hållet i hvitt och uppbäres af talrika pelarrader. Det prydes af en gipsgrupp af E. Brambeck "Kristus och de betungade".

Af de till Gustaf Vasakyrkan hörande tre ringklockorna, som levererats från klockgjuterifirma K. G. Bergholtz & Co, ha vi afbildat den största. Dess vikt är 2,260 kilo och den betingar ett pris af 5,272 kronor.

Den har nedanstående inskriptioner:

Å ena sidan: Guds heliga namn till ära, Gustaf Vasakyrkan till prydning och dess församling till nytta är denna klocka skänkt af grosshandlaren Johan August Unman och hans maka, fru Ida Maria Unman, född Ingstrup-Möller. I konung Oscar II:s trettiofjärde regeringsår, 1905, göts denna klocka för den nybyggda Gustaf Vasakyrkan af K. G. Bergholtz & Co i Stockholm, Adolf Fredriks församling, på beställning af därstädes, Tegnérgatan 18, boende ofvannämnde gifvare, dem Gud välsigne. E. D. Heüman, J. A. Norblad, Rich. Önell, C. H. Lundbergh, I. Rich. Edblom, Gustaf Vasakyrkans byggnadskommitté. Agi Lindegren, kyrkans arkitekt, Fritz Söderberg, byggnadskontrollant.

Å den andra sidan:

Ut ur min skälfvande kopparbarm
Manande röster ljuda:
Stillhet åt eder bjuda,
Sabbatsstillhet i stadens larm,
Hvila åt jäktande trälar,
Nåd åt förkrossade själar,
Grafvens stillhet åt rik och arm.
Jorden dem alla gömmer,
Herren allena dömer.

IDUNS UTSTÄLLNINGSFÖNSTER.

FÖRUTOM den utställning af veckans fotografier och originalteckningar, som vi sedan en längre tid tillbaka anordnat i vårt skyltfönster i Allmänna tidningskontoret vid Gustaf Adolfs torg, ha vi numera, genom träffad öfverenskommelse med den framstående fotografi- och kemikaliefirman *Numa Peterson*, öppnat en permanent utställning af Iduns nyheter i bildväg i firmans välbelägna affärslokal *Hamngatan n:r 32*. Intresserade skola där alltid finna något att ta del af, dels i ett af skyltfönstren utåt gatan, dels på "Iduns vägg" i firmans eleganta, innanför butiken inredda utställningsalong.

För närvarande utställas originalfotografierna till våra bilder från Olympiska spelen i Aten, Norrköpingsutställningen och dess män, Zornutställningen i Paris, "Barnens dag" i Stockholm m. m.

NORRKÖPINGSUTSTÄLLNINGEN.

DEN ALLMÄNNA industri- och konstutställningen i Sveriges Manchester är nu högtidligen invigd, och dess portar skola under en lång och — låtom oss hoppas det — strålände sommar gästfritt vidgas för de otaliga skaror, som utan tvifvel när och fjärran från komma att samlas till denna det svenska arbetets vackra och betydelsefulla mönstring. Sant är att själfva invigningsdagen, den 1 juni, visade en regntung uppsyn i det ögonblick, då kronprinsen från Industrihallens portal under vajande blågula dukar vid fanfarers klang förklarade den stora landsfesten öppnad. Men liksom några regnstänk i den unga brudens krona sägas sia en lyckosam och rik framtid, så vilja också alla de i den nämnda högtidsstunden närvarande mottaga himmelens omen som ett det bästa tecken för Norrköpingsutställningens stundande dagar.

Idun har redan i en serie illustrerade artiklar från sommarens utställningsstad så pass fullständigt skildrat förarbetena och dessas ledande män, att vi nu vilja inskränka oss till de bilder från själfva invigningsdagarna, som pryda detta nummer. I några följande är det emellertid vår afsikt att i bild och ord bjuda vår läsekrets ett litet urval bland de rika skatter på industriens, hemslöjdens och konstens område, som här så mäktigt tala om svensk anda och svensk odlingsflit.

Dagen före den officiella invigningen hade pressens män inbjudits till en lyckad "vernissage", vid hvilken utställningens värdar, med hedersordföranden, landshöfdingen greve Douglas, i spetsen, lämnade all möda ospard att för sina gäster skapa ett minnes- och glädjerikt intryck. Efter en dagslång rond genom de olika utställningsafdelningarna, samlades man till en splendid bankett i Hufvudrestaurantens ståtliga festhall på Syltbergets höjd, från hvars terrass man sedan i den frambrutande kvällssolen till kaffet och bälarna njöt af en oförlämlig utsikt öfver den bördiga Östgötaslätten, genombuktad af Motala Ströms silfverband och längst bort omramad af Kolmårdens drömlå skogshöjder.

EN FINSK KONSTNÄR AF MEIJSEL OCH SAX.

EHURU HELT UNG, knappt tjugufem år gammal, har baron *Emil Cedercreutz* redan skapat sig ett namn som skulptör och det ej blott inom sitt eget finska fädernesland, utan långt utom dess gränser.

Fastän obekant, hade han lyckan att få ett

af sina förstlingsarbeten antaget på Parisersalongens utställning (som bekant utdelas icke pris till främmande landskonstnärer) och det ehuru han ej handterat modellerpinnen eller format pastellnan under längre tidrymd än fyra fem år.

Baron Cedercreutz'

framtidskall var ursprungligen icke ämnadt att bli konstnären. I familjerådet var nämligen beslutadt, det han, följande släkttraditionens föreskrift, skulle ägna sig åt ett mera inbringande yrke. Han valde alltså juristens och hade kommit så långt som till hofrätts-examen, när han kastade om. Konstnärsgnistan i hans inre flammade nämligen upp, trotsande alla hinder. De anmärkningsvärda anlag han som barn visat, att medels sax och papper framställa karaktäristiska bilder ur både människo- och djurvärlden, förvandlades nu i lust att skulptera.

Den unge konstnäradepten begaf sig till Bryssel, där han under professor Charles van der Steppens kraftiga och inspirerande ledning inhämtade de första insikterna i modelleringskonsten. Han strålar af ungdomsglädje och arbetsifver dessa första arbetsår och för öfrigt allt framgent. Han arbetar vid kavaletten, medan han tycker sig "dragen i guldsvagn genom molnen". Snabbt formar sig leran. Den tunga jordklumpen får lif — den rytmiska linjen söker sig fram.

"Så vill jag hafva min värld", skriver Cedercreutz i ett af sina stämningsutkast från Italien: "det momentana gripes i flykten och förstenas för evigheten, det stillösa stillfullt, det oroliga lugnt. "I

hans utställda förstlingsarbete, "Novisen första gången modell", märker man denna riktning, så fri från uppstyling och effektsökeri. I Brysselutfördehan ett annat arbete för salongen, en jättegrupp: "Efter arbetet." Det framställer en uttröttad

häst i dvallik hvila. En dödstrött man utsträckt vid det stående djurets fötter. Det är en kropparnas sunda pånyttfödande hvila. Gruppen vann lifligt bifall af utlandets konstkritici samt förvärfvade när den senare utställdes i konstnärens hemland, den s. k. dukatmedaljen.

Efter att ha erhållit finska statens konststipendium begaf sig baron Cedercreutz till Rom, hvarest han i sin egen ateljé och fylld af skapareglädje ämnade ta itu med nya arbeten, då han i "den eviga stadens" förrådiska luft blef ett byte för en ytterst svårartad malaria, som höll honom bunden vid sjukbädden flere månader.

Återuppstånden från sjuklägret, återfick Cedercreutz småningom den förra arbetskraften. Han lyckades förskaffa sig goda modeller, något som bland den för sin skönhet beryktade italienska folktypen har sig svårare än en utomstående tror. Romaren är ej hvad han en gång varit ens till det yttre. Typen är degenererad, hvilket främlingen i allmänhet och den utövande konstnären i synnerhet kan intyga. Den klassiska symmetrien i linjerna, harmonien i formerna äro numera hos romaren och romarinnan lika sällsynta som fullständig regelbundenhet i anletsdra-

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

gen eller skönhet i ögats form och färg. Det är i bergstrakterna i stadens grannskap man får söka de ideala modellerna, de hvilka lyckligt avvika från stadens folktyp af i allmänhet oregelbunden kroppsbyggnad, med anmärkningsvärdt lång öfverkropp och de nedre extremiteterna satta och missbildade. Det är "Lifvets melodi", som nu i rytmisk linjeglans växer under modellerpinnarna.

Eller framträder efter samma modell från Albanerbergen en statyettgrupp med något af antikens lugn och harmoni i utförandet. Det är konturerna af en människa, hvilken höjer sig ur blocket i kamp att frigöra sig ur materien.

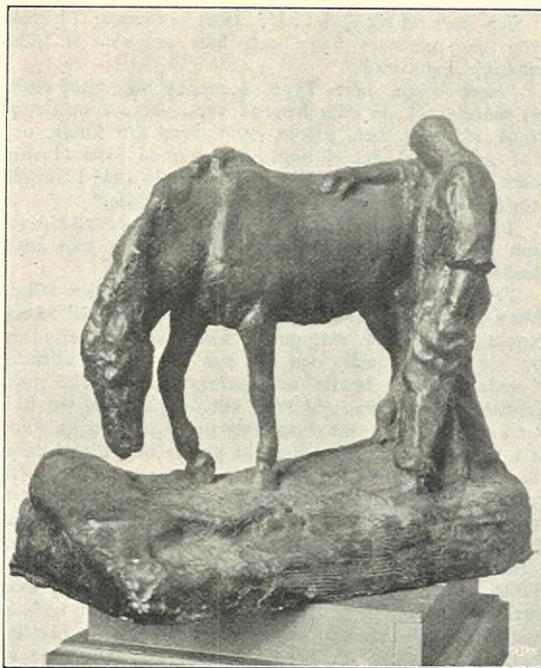
Han förefaller att vara ett konstens solskensbarn, denne unge finne. Det är, som om han fullföljde sin ideella uppgift med ett barns glada tillförsikt och sorglöshet inför arbetet och de svårigheter, hvilka skulle trycka ner den icke gudabegåfvade.

Men man ser af hans djupa begrundande blick att han, under allt och genom allt som omgifver honom, ser och tillägnar sig något för det arbete, som för tillfället står under utförande. Han är på det klara med obetydliga, men som uttrycksmedel viktiga detaljer i arbetet, innan han ännu når inom ateljerns dörrar. Arbetet med utförandet blir en lek, och så kan han med skäl säga, att han arbetar alltid och aldrig, och att han är fullt upptagen, äfven när modellen strejkar.

De äro nämligen ett mycket opålitligt släkte, dessa söderns modeller. Att deras lott är beklagansvärd vill Cedercreutz ej höra talas om. Tre lire i timmen förtjäna de. Många af dem äro också smått förmögna.

För att bevisa sitt af många bestridda påstående har Cedercreutz själf poserat för en staty. Han är verkligt stolt vid minnet af att ha stått modell till ängeln på Topelii grafvärd. Vid den pristäfvan, som finska staten anordnade för nämnda monuments utförande, vann baron Cedercreutz andra priset. Det var ett själsfint drag af honom att så med både kropp och ande bistå kamraten, förste pristagaren, när han anmodades därom.

Men det finnes intet af trångsinne hos C. Han fångar själf åt sig med fulla händer af allt som möter hans konstnärsblick i lifvet och

SORG. GRUPP AF EMIL CEDERCREUTZ.

naturen. Hur skulle han icke ge fullt och helt så långt förmågan räcker till!

"Se här. Vill ni ha er silhuett?" Han klipper er profil snabbt och träffsäkert midt under en liflig konversation, där han själf gör största insatsen. Han klipper "La vera Romana", den hypereleganta patriciska romarinnan eller — demimoneddamen. Han svänger och vänder det stycke svart papper han försett sig med. Den uddfina saxen blixtrar i solskenet. Där träder fram en nålsin båge till ögonbryn, ett träffsäkert muskelklipp, en glansdager, som ger uttryck åt ett för öfrigt skuggadt ansikte. Hästar trollas fram, präktiga kreatur med glänsande hud och spända muskler, framställda ur det svarta papperet med anatomisk säkerhet. Han känner medlen att få fram den utarbetade eländeshästen, dödströtheten, förfallet hos människan. Ja, han återger hela vemodsfyllda stämningbilder, skogskonturer öfver sjöstrand och något ensligt tjäll i det egna karga, men fagra fosterlandet.

Denna egendomliga konstgren, hvilken hos baron Cedercreutz är fenomenalt utvecklad, synes vara ärfvlig inom hans i flere hänseenden begåfvade släkt.

Vid slutet af sjuttonhundratalet när den under lång tidsföljd så gouterade miniatyrmålningen var på upphällningen och daguerrotypen ännu ej gjort sitt inträde som föregångare till fotografien, kom silhuettklipping på modet. Det

egendomliga, lätt utförbara fabricerandet af klippalster utöfvades af yrkesutbildade konstnärer från främmande land samt af mer eller mindre skickliga och begåfvade amatörer ur snart sagdt alla samhällskretsar äfven inom vårt land. Från början af adertonhundratalet kan man anteckna flere "klippare" med bemärkta namn inom societeten. Där fanns en öfverstelöjtnant von Cedervald 1792—1840 en hofjägmästare Axel Reinhold Cedercreutz 1774—1839, ritläraren P. A. Kruskopf 1805—1852, presidentiskan Margareta Richter

Mälar-Restauranten

är

Stockholms mest moderna Restaurant.

Vidsträckt, härlig utsikt öfver Stockholm och Mälaren.

Utsökt franskt och svenskt kök.

Väl lagrade viner (dir. importerade).

Riks 99 26. Allm. 93 51.

1790—1866, kapten K. O. Björkstén 1823—1862 m. fl.

Ofvannämnda Axel Reinhold Cedercreutz var farfarsfar till vår unge skulptör, baron Emil. och bestyrkes så satsen om begåfningens fullmogna framträdande i fjärde släktledet.

Baron Emil Cedercreutz har som vederkivickelse under de juridiska "pröfvoåren" klippt och utgifvit tre häften med silhuetter, af hvilka några här återgifvas som mariginalbilder i stark förminskning. De utgöras af "En bilderbok för ung och gammal", ett ytterst fångslande och originelt häfte, "Dikter om kvinnan", samt vidare "Häststudier", som på ett slående sätt framställa olika facer af hästens lif. Cedercreutz älskar och förstår hästen. Han ser i den en vän och kamrat. *Hästehus* blir namnet på den vackra villa han bygger åt sig djupt in i Finlands skogar, inom sin faders urgamla domän Kjaluholm. Villan blir storartad nog, ty den skall äfven inrymma ateliern, där så skrymmande modeller som hästar och öfriga husdjur ha plats, när så påfordras. Där finnas rum för "trojtjänaren" och "trojtjänarinnan", det enda species af betjäning, som den sangviniske blifvande husbonden kan tänka sig. Där finnas bibliotek och flere gästrum.

Han har så goda vänner, den unge baronen. Uppfostrad efter l'ancien régime, språkkunnig och resvan, är han under sina utländska turer eftersökt och hemmastadd öfverallt. Och man kan tänka sig, att flere än en af dem, hvilka bäst känna och uppskatta den unge konstnären och goda genialiska sällskapsmänniskan, skola söka sig fram till honom till konstnärshemmet i Finlands skogar.

Laura Fitinghoff.

Glöm icke

Kvinnornas rösträttspetition!

EMIL CEDERCREUTZ I SIN ROM-ATELIER.

A.-B. Nordiska Tvätt- & Strykinrättningen
Rikstel. 99 60. Bergsgatan 35. Allm. tel. 99 60.

TVÄTTAR, MANGLAR & STRYKER BÄST.

Specialitet:
Herrtvätt & Gardiner.
Inga frätande ämnen användas.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikskatt!
Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta sko handlande i riket.

SOPHIE OTTOSDOTTER. BERÄTTELSEN OM ETT KVINNOÖDE. AF ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

(Forts. fr. nr 22.)

INNAN HON lade det samman, skref hon ännu några rader, men handen skälfde och ögonen tårades. Hon led af en längtan, som intet kunde stilla, hvarken arbete eller förströelser, och det blef henne med ens omöjligt att stanna inne; hon måste ut och låta vinden, som brusade fram öfver slätten, svalka sin heta panna.

SJÄTTE KAPITLET.

PÅ URANIENBORG.

Änyo var Sophie gäst hos sin älskade broder Tyge, som trots alla obehag och alla förgelser, hvilka Danmarks unge kung, ledd af den mäktige Walkendorff, beredde den forne gunstlingen, ännu var enväldsherre på sin härliga ö.

Julisolen lyste gladt in på blomstermålingarna i Gröna rummets tak, och fru Kristina såg halft ängsligt efter på de dyrbara bonaderna och bänkdynorna, om de skulle bli blekta. Herr Tyge själf tänkte på helt annat, där han med rynkade ögonbryn stirrade på sin favoritmålning: en hund, som skälde på fullmånen. Kanske var det dock mera den latinska sentensen därunder han denna gång ägnade sin uppmärksamhet: "Nil moror ungas," stod där. Han såg från taflan bort till sin syster Sophie, som satt bredvid honom med händerna i knät.

"Kan du icke blifva lika klok som hunden här," frågade han mildt. "Se du det onda rätt i synen och bekymra dig ej om sladder och förtal. De som snacka om att Erik Lange ämnar öfvergifva dig, veta ej rätt, hur de skola lägga sina falska anslag för att få dig i fällan och gifva dig åt en eller annan herremans af släktens val. Men är du icke min käraste syster, och har du ej samma röda blod i dina ådror? Har du förglömt hur jag, trots släktens anatema, äktade Kristina, och minner du dig ej längre på de ord jag skref till den danska andryga adeln, som ville se mig och mitt verk efter i sömmarna? Något däraf vill jag upprepa för dig, min Urania, så blifver du törhända karskare till mods. Jag sade dem, att änskönt jag också bär en förnäm adelstams namn, och är född på fädernet af de Braher och på mödernet af de urgamlas Billar, så rörer detta mig dock intet, ty hvad vi icke själfva hafva gjort, utan måste leda från våra förfäder, det är icke vårt."

Jep narr, som krupit ihop på en stor sofläck på golfvet, inföll sjungande:

"Höga herrar tala stora ord,
men kungen kör dem från disk och bord,
kungen lofvar och kungen svär,
medan hans riksråd de löften bortbär."

Tyge Brahe ryckte till.

"Hvad är det för gallimatias du mumlar, Jep?"

"Jag talar i sömnen, herr Tyge, mina ögon äro tunga och falla tillhopa, men hör I mina ord, så lyss därtill, ty hvad narren snackar i fåvitsko, är eftermate af furstars och höga herrars söstaste tankesaf."

"Må vara, men jag är icke i sinne att le, och om du icke slutar upp med både att smäda och häda, så slår jag dig i järn, som jag gjort det tillförne med den ärkestorskytaren Rasmus Pedersen."

"Den handeln hade I icke godt af, herr Tyge. I borde låtit vara med att prätta honom så hårdt, så torde kungen ej blifvit er så vred. Nu ständar I själf snarligen i klämma."

"Tig", röt Tyge Brahe, "och drag dina färde. Jag vill icke se dig för mina ögon!"

Jep narr lät sig ej det hårda talet bekomma. Tvärtom kröp han närmare Tyge och lade sig som en hund nedanför hans stol.

"Herr Tyge, herr Tyge, I menen mig intet ondt; det månede ock de ädla fruarna veta. Men I är i stort behof af tröst och glädje, ty tiderna äro tunga, och mitt gyckel är eder ej nog. Låt mig då blott få vara eders nåde så nära, att I kan ge mig de slag, I tränger utdela, därför att edra vätskor ej äro sunda."

Tyge böjde sig ner, strök sakta, urskuldande öfver Jeps hår och lät honom sedan ligga, medan han änyo vände sig till systern.

Fru Kristina hade tyst lämnat rummet. Hon talade sällan med, när flere voro tillstädes, det föll henne vanskligt att finna uttryck för annat än sin beundran för sin höge gemål, och när han då strängt tillrättavisande såg på henne och skarpt sade: "Icke rosa, Kerstin, non haberi, sed esse, vet du ju!" blef fru Kristina så skrämmd, att hon hals öfver hufvud störtade ut i handkammaren. Också nu skulle hon gärna velat säga sin högt älskade herre ett tröstens rosande ord, men hon visste, att hennes närvaro näppeligen tarfvades, när herr Tyge hade fru Sophie Otto Thottis att sällskapa med; hon begaf sig i stället till sin lilla dotter Sidsels sjuksäng. Barnet hade kallfeber och skulle taga in dekokt, lagad efter en uppskrift, som Tyges gode vän, herr kansleren Henrik Rantau lyckats med lock och pock erhålla från den för sina hemlighetsfulla dekokter så berömda kurfurstinnan Anna af Sachsen. Till denna märkliga akvavit användes många-handa ting: både gula violer, morgondag, samlad på hvita dukar Sit Hans' natt, sköra skorpor, stensöta, människoben, althea, rödromsfötter, mjälten af föl, röda ekskott, gäddögon, hvit vitriol, kungsljus, älgklöfvar, vatten, tobak, agat och enhörning.

Fru Kristina hade med möda och besvär lärt sig alla akvavitens beståndsdelar, men hur kostbar den var, trodde hon dock mindre på dess undergörande kraft än på Guds hjälpande hand.

Hon satte sig vid det febersjuka barnets bädd, lät hufvudet vagga fram och åter mellan händerna och tänkte:

Hon mindes deras lilla älskliga Kristina, som de hållit så kär, denna lilla *filia naturalis*, som dött af päst vid två års ålder, hon mindes ock andra vederfärdigheter, som händt deras barn, och hon knäppte frömt afbedjande ihop händerna.

Var det väl hennes skull att olycka och pröfningskrämma kommo öfver dem? Skedde det för att en högförnäm man äktat en kvinna under sitt stånd, och var Herren så svårliga vred på de ofrälse? — Eller — eller var det så, att herr Tyge själf äsamkat sig straffdomen, därför att han så föga aktade Herrens tjänare och kyrka? Hade icke kusin Kristian nu igen tillskrifvit honom om Helig tre kungars kapell i Roskilde, som han svåra försunnat, och hur bedröfligt stod det ej till med kyrkan på Hven? Ej nog med att herr Tyges bänk söndag efter söndag stod tom, han lät det heliga tämplet förblifva i ett skick, ovärdigt ett Guds hus.

Bönderna hade framfört de jämmerligaste klagovisor, men följden hade endast blifvit, att de belades med tyngre arbete, och till deras suckar lyssnade endast hon, som själf var kommen af folket: herr Tyges Kerstin.

Hon log blidt för sig själf, när hon tänkte på det smeknamn, som hennes husbonde så ofta gaf henne, och såg ned på sin lilla kvidande dotter med en öm blick, som hade hon i barnet känt det starka band, hvilket förenade henne, den ringa kvinnan, med en af rikets främste män.

Åter skiftade hennes tankar. Hon mindes den dag, då prosten Jens Jensen fet och frodig stätt i Tyges kammare och skrutit med att han icke rättat sig efter ordonantia och altarbok vid dopet, och herr Tyge i stället för att strängt bestraffa honom, som han visserligen förtjänat, saktmodigt svarat:

"Min käre Jens Jensen, icke är I den, som råder för människoöden, och I kan granneligen förlita eder på att edra torftiga ord icke nå den högste Gud mera för att I kläcker dem ur en handbok."

Sådant kunde väl tyckas vara hädiskt tal, och dock visste fru Kristina, att få voro så ärligt och sant gudsfuktande och starka i trone som herr Tyge. Det var blott det, tänkte han fromt, att människor voro för små att förstå honom och hans verk. Mycket af det vackra, han lät sätta på pränt, bedömde de illa, och hans instrumenter betraktade de som trolltyg. Skulle det då aldrig bli annorlunda, hans storhet aldrig erkänd i det lilla Danmark?

Nu hade Sidsel somnat, och fru Kristina bredde täcket bättre öfver henne. Så satte hon sig änyo på sängkanten och funderade. Det var så mycket, som bekymrade henne, nu också Magdalenas trolofning med doktor Gellius.

Flickan hade tidigt fäst sitt hjärta vid honom, och det visste fru Kristina fullväl, att Magdalena liknade henne ej blott till det yttre, utan ock till det trofasta sinnelaget. Aldrig sveke hon sitt hjärtas löfte.

Men denne Gellius var en räf, som höll svansen mellan benen, när han fruktade för att få den klämd, och som till andra tider alltför artigt viftade med den för att vinna de höga herrarnes bevägenhet.

Hans ord voro som skvalpande vatten och flygande vind, och hon hade sett honom kärligt närma sig tjänstepigorna, när han trodde sig opåaktad; men slikt var ej rådligt att nämna, ty hvem af de höga herrarne, ja, var det så kungen själf, hade icke nu till dags galanta äfventyr af besynnerligaste slag.

Hon visste sig ingen råd i denna sak, bäst vore att vända sig till den, som var mäktigare än människorna, och som allena förmådde hjälpa. Fru Kristina suckade tungt, och hon sjönk på knä vid Sidsels hufvudgärd, hviskande:

"Allermäktigaste Fader, se till min ringhet och min kärlek och förbarma Dig öfver det mig kärast är, min älskade, dyre husbonde och mina barn!"

Sophie och Tyge hade talat länge samman och mest om den vän, som nyligen dödt, den ädle herr Niels Kaas till Torup. Detta dödsfall hade vållat Tyge bitter sorg, och han yttrade nu vemodigt:

"Med honom miste jag det enda säkra trappsteget till Danmarks tron, de öfriga äro bristfälliga och skröpliga nog, ja, somliga rent förrådiska. Tro och loften sättes ej högt i våra tider, då dryckjom är dagens id och nattens drömmar. Det lyster mig snart ej längre hafva min färd i ett land, där vetenskapernas vetenskap, astronomen, ej hålles heligare än att den kan domfällas af plumpa bönders klagomål öfver trollkonster."

"Vår stjärna är oss icke längre gunstig, Tyge," inföll Sophie. "Också jag längtar att se den tänd under andra himmelsstreck. Jag har upphört att vänta min Erik hem, och hvarför skall jag då dväljas här, ett föremål för släktens hätska angrepp. När Tage blir så till års, att han skall företaga sin första utländska resa, följer jag honom för visso på färden."

"Erik önskade sig nog åter hos dig," sade Tyge tröstande, "men du vet, han är ifrig i att bringa sin konst till en lycklig utgång, och du måste bida i tålmod, min Urania. Du vet, att vägen till Colchis är dryg."

"Han kunde dock sändt mig bref eller bud," utbrast hon ängestfullt, och de stora, tårskimrande ögonen blickade ut mot det klara, blanka Sundet, som väntade hon att ett segel skulle dyka upp därute och styra kurs mot den skånska kusten för att där söka henne med hälsning från den älskade.

Tyge log plötsligt. Det var ett ljust och blidt leende, som förskönade hans skarpt markerade ansikte på ett förunderligt sätt.

"Törhända hör du förr af din Erik än du det väntar," sade han lifligt. "Man skäller mig trollkarl, och sanna mina ord: När du i afton kommer in i din ensliga kammare, skall du där finna ett vittnesbörd om hans kärliga tankar."

Sophie skakade tviflande på hufvudet, men så stark var hennes tro på brodern, att hon, sedan hon denna kväll hälsat godnatt, med klappande hjärta sprang upp för trappan till sin kammare i västra tornet.

Kammaren låg i det mest bländande månlyus, och hon behöfde ej anstränga sig för att upptäcka ett ljus föremål på det stora furubordet vid fönstret. Det var ett litet pergamentsblad, sirligt sammanlagdt och med utanskrift till:

"Erligh och welbyrdigh fru Sophie Brahe til Erichsholm..."

Hon hade fört papperet upp mot ögonen för att se tydligt.

Men — hvad var detta? Broderns stil! Hastigt bröt hon signetet och stirrade olörlöst på de få raderna, men med ens blef det henne en liten glädje i hennes bedröfvelse, och hon log rörd, medan hon läste:

Erici Langii nomine sorori Sophiæ Tycho Brahe.*

Hanc tuus Ericus, tibi chara Sophia, salutem mittit et o semet mittere posse datum.
Mittere cum nequeat corpus, suspirat, anhelat,
Sic animus proprio corpore semper abest.
Semper abest animus quod amo, quod corpore alieno vivo sic quid sit vivere nescit amor.
Nunc ventos culpo, nunc vela et transtra, tuumque Hinc abitum, quodque littera nulla redit.

Hennes gode broder! Hur varmt kände han ej och tänkte med henne! Hon borde vara tacksam mot ödet, som lät henne behålla honom så nära. Dock, kanske också denna lycka skulle bli af kort varaktighet. Finge han blott sin stora himmelsglob färdig och de tusen fixstjärnorna ingraverade på densamma, töfvede han nog ej länge i det otacksamma fäderneslandet.

* Tycho Brahe i Erik Langes namn till systern Sophie.

Din Erik sänder dig, kära Sophie, denna hälsning, ack kunde han sända sig själf med den. Men då han nu ej själf kan komma, sänder han sin andes fläkt: min själ är alltid fjärran från mig, ty jag älskar och lever i en annan, kärleken vet ej af dagens prosa. Än gifver jag vreda vindar skuld än segel och kurs, att du är frånvarande och att ej bref anländer.

(Forts.)

IDUNS MODELLKATALOG.

I alla boklädor och hos alla Iduns kommissionärer; pris 50 öre.
Expedieras äfven direkt från Iduns expedition till alla platser där återförsäljare icke finnes, om 50 öre insändes i postanvisning. Pappersmönster till alla i katalogen förekommande modeller erhållas till billigt pris från Iduns Mönsterafdelning, Stockholm

FÖRSTA SVENSKA MUSIKFESTEN.

KUNGL. TEATERN UNDER MUSIKFESTDAGARNE.
A. BLOMBERG FOTO.

EFTER MÅNGA och långa förberedelser tog den första svenska musikfesten sin början i torsdags. Då hufvudstaden allt fortfarande är i saknad af en tillräckligt rymlig och för dylika fester ändamålsenlig lokal, hade k. teatern måst tillgripas; och om dess salong ej har så många åhörareplatser, så erbjöd dock dess till det yttersta i anspråk tagna scen, tillökad med en utbyggnad öfver orkestertrummet, ett någorlunda dragligt utrymme för de 6—700 medverkande.

Trots de rätt höga biljettprisen, hvilka helt naturligt betingades af de betydande kostnader, som måste vara förknippade med en musikställning sådan som den ifrågavarande, hade nästan hvarenda biljett utsålts i på förhand tecknad abonnemang. Hade de personer, som modigt och uppoffrande ställt sig i spetsen för den stora musikfesten, sålunda ej missräknat sig å allmänhetens intresse, så blef denna å sin sida helt säkert ej heller besvikna på hvad som vid denna vår första svenska musikfest presterades. vare sig kvantitativt eller kvalitativt. Ty erkännas måste först som sist, att det hela präglades af en värdighet och ett allvar, en glädje och entusiasm, som skänkte förvissning om, att denna nationella samling på tonkonstens område skall hafva till följd flere dylika musikhögtider med ej alltför långa mellanrum och sporra våra tonsättare till nya bragder, nya landvinningar. Mot hvad som vunnits med denna musikfest blifva de anmärkningar till intet, som i ett eller annat afseende skulle kunna göras. Programmen hafva måhända varit väl rikligt tilltagna, men programkommittén har velat gifva en någorlunda fullständig bild af nutida svensk tonkonst, men också — och detta helt naturligt — velat erinra om våra största bortgångna tonsättare. Om då ett eller annat namn tagits med, som utan skada kunna stå på tillväxt, så är ju mindre att säga därom, då det nu gällde att blåsa till samling äfven på den nationella tonkonstens område.

I alla händelser har det varit både ansträngande och njutningsrika dagar för såväl åhörare som medverkande. Det intensivaste arbetet har väl dock ålegat musikfestens verkställande utskott, bland hvars medlemmar särskildt torde böra nämnas hr Aulin och Åkerberg, hvilka visat en outtröttlig energi och ett ständigt vaket intresse för allt, som ståt i samband med musikfesten och förberedelserna till densamma. Alla, som lagt hand vid dessa eller för öfrigt medverkat till det lyckliga resultatet, förtjäna ett varmt tack från musikvännerna öfver hela landet, och vi äro förvissade om, att ur den sådd som här gjorts skola rika skördar spira.

Vi öfvergå nu till en kort redogörelse för de trenne konserterna.

Första stora konserten gafs på torsdagen med början kl. 7 och slut kl. 1/2 12, däri inberäknad 3/4 timmes paus. Sedan h. m:t konungen, som jämte kronprinsen, musikfestens beskyddare, hertiginnan af Dalarna och hertigparet af Västergötland, bevistade konserten, hälsats med kungssången, som af den högtidsklädda publiken åhördes stående — k. teatern erbjöd i denna stund en i sanning festlig och ståtlig anblick mellan salongens och scenens fonder — skallade en gammaldags trumpetfanfar, och i anslutning till denna framsade hr August Lindberg en af August Strindberg skrifven prolog, den där i välklingande ordalag tolkade betydelsen af den nationella samling den förestående tonfesten var afsedd att innebära. Denna prolog af vår nu levande störste diktare och den därpå följande uvertyren till "Orleanska jungfrun" af vår aflidne mest äktsvenske tonskald August Söderman utgjorde en värdig inledning till den stora musikfesten, liksom de och helt visst utgjorde den bästa behållningen från denna afton. Värdigt slutan-

tande sig här till följde Ludvig Normans stämmingsfulla "Rosa rorans bonitatem", hymn till den heliga Birgitta, för mezzosopransolo (fru Jungstedt), kör och orkester. Båda dessa nummer erhöles under hr Nordqvists anförande en förträfflig tolkning. Kom så den tredje af våra store bortgångne, Frans Berwald, hvars mästerliga, rent af geniala Symphonie singulière (c-dur) under hr Aulins ledning erhöles det ypperligaste utförande. Konsertens första afdelning slöts med Andreas Halléns stort anlagda Juloratorium i två afdelningar för soloröster, kör, orgel och orkester. Genom sin stilblandning gjorde nog detta verk ej i allo det därmed afsedda intrycket. Och dock innehåller det flere förtjänstfulla och vackra ställen såsom de inlagda korallerna, tenorsolot "O Herre" med kör och orgel, kören "Ära vare Gud i höjden" m. fl. Solister voro fru Östberg och hr Malm. Tonsättaren anförde naturligtvis själf sitt verk. Andra afdelningen inleddes af Karl Valentins habilt gjorda, men väl nyktra Festuvertyr (b-dur) under tonsättarens egen ledning.

Följde så Knut Bäckes "Tomten", för baryton och orkester under hr Hennebergs anförande; här var det nog Viktor Rydbergs vackra dikt som tilldrog sig största intresset. Hr Henneberg anförde äfven sitt eget orkesterförspel till Ibsens "Brand" samt Adolf Wiklunds konsertstycke för piano och orkester (c dur), den unge, begåfvade tonsättarens förslingsverk, i hvilket han själf utförde pianostämman. Denna afton afslöts med Emil Sjögrens storslagna omdiktning i toner af Holger Drachmanns "Islandsfärd". Tyvärr förekommo rätt betydande slitningar i såväl kör som orkester, hvadan kompositionen ej kom till sin fulla rätt. Tydligtvis hade hr Åkerberg ej fått tillräckligt repetera densamma med de utförande. Aftonen gaf i alla händelser god behållning och utgjorde en värdig inledning till de båda följande konserterna. Åhörarna voro och ytterst intresserade och synnerligen frikostiga på bifall. F. Hbg.

Musikfesten fortsatte på fredagen och fick också då sin avslutning samt står nu inför oss som ett fullbordadt faktum, som ett minne rikt på upplevelser och intryck. Att nu aldeles inför de stängda portarna kunna göra en tillfyllsgörande öfverblick öfver festens betydelse torde vara svårt nog, men så mycket är visst, att denna fest i det stora hela varit ett godt uttryck för hvad de velat med densamma, som tagit initiativet och genomfört detta. Att festkommittéerna hatt ett svårt arbete är tydligt, och att anmärkningar väl kunna göras mot ett och annat är tänkbart, men man får befinna att detta var festen nr 1, som efter alla tecken att dömma kommer att följas af flere. De tonsättare, levande eller döda, som kunnat ansetts värdiga ett rum å programmet, men ej nu prydde detta, få hoppas på bättre lycka en annan gång. Flere af de namn som nu funnos där skola helt visst äfven för främlingen stå som fullgoda tecken på att tonkonsten med framgång odlas äfven i Sverige.

Att ingå på närmare referat öfver alla namnen och tonsättningarna vid fredagskonserterna skulle föra oss alltför vida, utan vi nödgas göra en resumé. Vid kammarmusikkonserten uppfördes en välgjord stråkvintett af den välkände teoretikern Johan Lindgren, som nödgades äfven personligen framträda inför publiken och mottaga en varm hyllning. Hr Aulin som spelte principalstämman hade råkat ut för en obehaglig åkomma i ena handen och kunde därför endast med möda deltaga som exekutör; detta var äfven anledningen till att Berwalds kvartett ströks. Gustaf Häggs pianotrio speltes med utmärkt precision af Märtha Ohlson-Runnqvist-Lindhe och väckte en entusiasm, som slutligen beredde tonsättaren en ihållande hyllning. Och sedermera finga alla de närvarande tonsättarna i tur och ordning sin andel af publikens bifall. Vi nämna Peterson-Bergers, Stenhammars och Sjögrens romanser, som hvar för sig voro väl valda och tolkades utmärkt af hr Wallgren, fru Morales och hr Forsell med respektive tonsättare vid pianot. Sjögrens "Falks sång", "I Serajens lustgård" och "Ett drömacord" äro pärlor af romansdiktning, och Stenhammars, "Till en ros" äfvensom Erik Åkerbergs "Tyko Brahe-kantat" klingade ypperligt och tolkades väl under tonsättarens ledning.

Aftonkonserten betecknade dock kulmen af festen. Stenhammars "Ett folk" med hr Forsell som solist väckte formliga ovationer till lif, mest naturligtvis "Medborgarsången", som tycks på väg att bli populär.

Tor Aulins violinkonsert speltes briljant af hr Zetterqvist och J. A. Häggs "Nordiska symfoni" beredde en uppfriskande njutning genom dess ädla och enkla motiv och sorgfria naturlighet.

Eilbergs konsertuvertyr var ett vackert och välgjordt arbete med fint öra för orkesterens resurser. Bror Beckmans "Gambla gastar", som sjöngs af hr Stiebel med god karaktäristik, visat godt gry.

Valborg Aulin, den enda kvinnliga komponisten vid festen, representerades af ett katolskt anlagd verk "Procul este" af tämligen uttänjd natur. Solopartiet tolkades väl af fru Claussen.

Marguerite

ny, utsökt parfym,

kan i fråga om finhet, fyllighet och styrka fullt jämföras med den bästa franska.

Säljes i de flesta välsorterade parfymbutiker.

Hyllin & C:os Fabriks-Aktiebolag.

Namnet Hugo Alfvén avslutade festprogrammet och detta värdigt. Hans "Skärgårdssågen" är ju ej så omedelbart gripande, men hans "Midsommarvaka" full af originella idéer och uppslag och dessutom genom sin friska rytmen särdeles lämpad att rycka upp de trötta sinnena.

Vi må nu gifva orkestrer ett varmt beröm för hvad den utträttat: uttröttad af en hel säsongens arbete tvekade den ej att åtaga sig detta dryga pålägg och den skilde sig med heder från sitt åtagna värf. Dirigenterna, och däribland hr Aulin, festens "motor", som han vid ett tillfälle kallades, böra hafva sin eloge likaväl som alla artisterna.

Efter sista konserten samlades deltagare till ett 300-tal å Grand Hotels festvåning, där en enkel supé afåts och där tal för verkande krafter i festens maskineri höllos i mängd. Där närvaro ock de bägge danska musikskriftställarna dr Hammerich och hr Nielsen som inbjudits till festen, och hvilka, att döma af hr H:s tal, synas ha fått ett godt intryck af festen och Stockholm. Festen är öfver, men minnet lever.

Patrik V.

TEATER OCH MUSIK.

DET DANSKA GÄSTSPELET, hvilket fyllt denna teatersäsongens sista veckor med en sådan rikedom af konstnärliga intryck, afslöts pingstaftonen under de varmaste sympatyttringar från en publik, hvilken hela tiden varit lika talrik som trogen.

De båda sista programmen upptogo Rosenbergs komedi "Hjälpen", förut känd här sedan dr Mantzius vid två olika tillfällen uppträd i geheimeetatsrådet Bagges roll, samt Alexander Dumas' urblekta kokottstycke "Kameliamen".

"Hjälpen" gafs hvad samspelet beträffar på äkta danskt vis, d. v. s. liffullt och verklighetstroget, hvar emot "Kameliamen" lämnade ett betydligt ojämnt intryck. Fru Anna Larssens flickaktiga och pigga Marguerite Gautier kunde hvarken gripa eller värma, om man frånräknar några enstaka scener, där rollen sammanföll med det spåda och veka i fru L:s framställning.

Det konstnärliga priset vid denna representation tillföll oomtvistligt hr Dinesen, hvars temperamentsstarka, unga och poesifyllda Armand formligen berusade ej endast scenens Marguerite, utan också salongens åskådare.

Då man nu blickar tillbaka på det danska gästspelets olika program, är naturligtvis icke allting fullkomligt och värdt att tagas till föredöme. Men det mesta af hvad det köpenhamnska sällskapet skänkt oss som prof på modern dansk scenkonst har dock varit af den artistiska lödighet, att vi upprepade gånger måst säga oss: detta är större och starkare än hvad de våra mäktiga ge. Särskildt äro danskarna oss öfverlägsna i ensemblespel, hvilket ytterst beror af att de ha en faktor, som vi i mångt och mycket sakna, nämligen en konstnärlig regie. Särskildt på detta område bör därför deras gästspel ha varit lärorikt.

DJURGÅRDSTEATERN började pingstaftonen sin lustspelsäsong med uppförandet af en ny fransk fars "I lejonets kula", som visade sig vara ungefär lika rolig och lika onaturlig som franska farser af modern typ i allmänhet. Den spelades jämnt och bra och publiken tycktes finna behag i den.

Glöm ej

Jubileumsfondens sparbössor!

PAPPERSMÖNSTER

fullt tillförlitliga, ernållas omg. från oss till nedanstående pris inom 5 erige: Bluslif 40 öre Kjolmonster utan släp 50 öre, Prinsessklädnig 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmonster 50 öre, Kappmonster 60 öre. Uppgif lifvidd, (omedelbart under armarna), midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur fullt passande mönster. Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid i sparmärken el. postanvisning insändes till Iduns Mönsterafdelning, Drottninggat. 51, Sthlm.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN. Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm. FORSLAG TILL MATORDNING FOR VECKAN 10-16 JUNI 1906.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; falska kycklingar med potatis; mjölk; kaffe eller te med tekakor. Middag: Consommé med sparris; kokt laxring med holländsk sås; stekt fylld svinkarré med brynt potatis och salader; vingelé med schafferhattar. MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från söndag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; saft-soppa med skorpor. TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; pudding af kött med ost; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillsalad med skarpås; cacaois med mjölk. ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sill med smör och ägg; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; filmjölk. TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med spenatomelette; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med ostsmörgåsar; ugnspannkaka med hallonsylt. FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt pannkaka (rester från torsdag) med lingonsylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fårstek med spritsad potatis; brödpudding med saftsås. LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pytt i panna med rödbeter; mjölk; kaffe eller te. Middag: Salt lax med stufvad potatis; hafresoppa med ägg.

RECEPT: Falska kycklingar (f. 6 pers.). 1/2 kg. svinfillet, 2 msk. smör, 4 msk. fint hackad persilja, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar. Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. buljong. Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, 1/2 dcl. tjock grädde, 1 tsk. soja, 1 tsk. kallt smör. Beredning: Fileterna putsas och tvättas med en duk doppad i hett vatten. Smöret och persiljan arbetas tillsammans. Fileterna uppskåras längs efter, och fyllas med persiljesmöret, hopsytt nätt och ingnidat med kryddorna. De brynas därefter i smöret, spådas med den heta buljongen och får steka 3/4 tim. Trådarna borttagas, fileterna skåras och hopläggas åter, så att de bibehålla sin form. De uppläggas på varmt fat och såsen hålles öfver. Såsen beredes på vanligt sätt samt afsmakas med sojan och det kalla smöret. Anrättningen serveras med brynt potatis och saladslingon. Holländsk sås (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 1 1/2 msk. mjöl, 4 äggulor, 1 tsk. socker, 4 dcl. kallt vatten, saften af en 1/4 citron, 1 nypa salt. Beredning: Tre fjärdedelar af smöret röres i en något ljum kastrull, tills det är hvitt och pösigt, därefter nedrörs mjölet, äggulorna, en i sänder och sockret. Kastrullen sättes öfver svag eid, det kalla vattnet tillsättes litet i sänder under ständig vispning och såsen får sjuda omkr. 1/2 tim. Då den är tjock och glansig, lyftes den af och resten af smöret jämte citronsaften iröres. Såsen afsmakas mycket noga och serveras varm. Vingelé (f. 6 pers.). 2 hg. toppsocker, 4 dcl. vatten, skal och saft af 1 citron, 20 gr. gelatin, 3 dcl. franskt vin, 3 dcl. madeira. Beredning: Af sockret och vatten

Kom nu säkert ihåg, om Ni skall baka hvetebröd, att använda Lagermans Bakpulver "Tomten". Recepter för bakning, utarbetade och profvade af Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala, medfölja hvarje paket eller burk.

net kokas en klar simmig lag. Därefter tillsättes genast skalet och saften af citronen jämte det sköljda och i 1 dcl. varmt vatten upplost gelatinet, samt vinet. Blandningen omröres väl och silas genom en i hett vatten urvriden servett, uppspänd på silstol. Geléet hålles antingen i geléskål eller i en vacker blickform, förut skölj med kallt vatten, får stelna och garneras, om det stjälpes upp, med litet sönderhackadt gelé. Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1,3 kg. benfritt innanlår eller fransyska, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 liten portugisisk lök, 1/2 lit. potatis, 1/2 lit. svag buljong, 1/2 dcl. franskt vin. Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, (befrias från hinnor och senor, på hvilka kokas buljong) skåres på tvären i 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor, saltas och peppras. En stekpanna upphettas, smöret brynes och bifarna läggas och få sakta steka 1 min. på hvarje sida, hvarefter de

upptagas och pannan urvispas med något af buljongen och såsen tillvaratages. Löken skalas, skåres i skifvor och brynes. Potatisen skalas, och skåres i skifvor. En kopparpanna eller eldfast panna med tätt slutet lock, smörjes med smör, hvarefter bifarna och potatisen nedläggas hvarvis. Första hvarvet bör vara bifarna och det öfversta potatis. Något lök lägges på bifarna. Såsen, buljongen och vinet påhållas, locket lägges på och biflen får sakta steka omkr. 2 tim. Sjömansbiff serveras i det kärlet, hvaruti den anrättats. Cacaois (f. 6 pers.). 2 dcl. carolinargryn, 1/2 lit. vatten, 1/2 lit. mjölk, en 25-öres sockrad chokladkaka, vatten, 1 msk. socker. Beredning: Grynen skållas och påsätts i kokande vatten, hvarefter den kokande mjölken tillsättes, litet i sänder. Chokladen upplöses i 1 msk. ljumt vatten och nedröres i gröten till lika med sockret. Då grynen är väl kokta, slås gröten upp i geléskål. Cacaois serveras varmt eller kallt med gräddmjölk. Sill med smör och ägg (Sillsås) (f. 6 pers.). 2 stora sillar, 3 ägg, 1 1/2 hg. smör. Beredning: Sillen flås, urtages, sköljes och fläkes, ryggbenet borttagas och sillen vattenlägges dagen innan den skall användas. Den inkläpvas i rent vitt papper och alla småben borttagas noga, hvarefter den skåres i små tärningar. Äggen hårdkokas och skåras likaledes i små tärningar. Sillen och äggen blandas därefter i en karott och det skirade smöret hålles öfver. Anrättningen serveras med nykokt potatis. Ostsmörgåsar (f. 6 pers.). 14 »Marie»-kåx, 2 msk. smör (40 gr.), 1 äggvita, 3 msk. riven, stark ost. Beredning: Käxen bestrykas på ena sidan med smör, äggvitan slås till

lätt skum och blandas med den rifna osten. Ostmassan bredes på käxen, som därefter läggs på plåt och insätts i svag ugnsvärme att få vacker, rostgul färg. Brödpudding (f. 6 pers.). 5 två-öres franska bröd, 4 kkp. gräddmjölk, 1 hg. smör, 6 ägg, 1/2 tsk. salt, 1 msk. socker, 10 sötmånar, 5 bittermandlar, 1/2 kkp. sultannrussin. Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stöta skorpor. Beredning: Kanterna på bröden afskåras och brödet skåres i tjocka skifvor som läggs i mjölken och få stå öfvertäckta omkr. 2 tim. Smöret skåras och inarbetas i brödet med en slef, tills det blir smidigt och sammanhängande. Då tillsättes äggulorna en i sänder och massan afsmakas med kryddorna och den skållade och rifna mandeln, samt de sköljda russinen. Sist nedskåras de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan hålles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1/2 tim. Puddingen serveras med sylt eller vinsås. Hafresoppa med ägg (f. 6 pers.). 1 dcl. vanliga hafregryn, 3 lit. vatten, 24 katrinplommon, 1 msk. socker, 1/2 msk. salt, 2 äggulor, 3 dcl. tjock gräde. Beredning: Hafregrynen sköljas, påsätts i det kalla vattnet och få koka med tätt slutet lock omkr. 2 tim. Katrinplommonen sköljas i ljumt vatten och kokas mjuka i kort spad. Grynen passeras och purén spådes med vatten om så behöves samt får ett uppkok och afsmakas med socker och salt. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen och soppan tillsätts under vispning. Katrinplommonen jämte sitt spad tillsätts och soppan serveras genast. EN anspråkslös 17 års flicka, frisk och stark, som genomgått sex klasser i elementarskola för flickor och därefter deltagit i en hushållskurs i landtegendom samt sedermera lärt linsesömnad, önskar plats i ett godt hem såsom hjälpredd af husmodern. Är villig att deltaga i alla förekommade göromål och har små löneanspråk. Svar till Ruth Jönsson, Trelleborg n.r. 245 B. EN 22 års flicka af god familj, kunnig i matlagning, sömnad och handarbeten önskar plats i bättre familj, helst på vacker och centralt belägen plats på landet, för erhållande af umgängesvana och vidare utbildning i hushåll m. m. Är villig att deltaga i de flesta förekommade göromål. Vänligt bemötande af husmoder önskvärd. Svar emotes snarast till »Värmlandsflicka», Iduns exp. UNG flicka önskar som sällskap och hjälp åtfölja sjukling till badort. Svar inom åtta dagar till »Intresserad», p. r. Helsingborg. EN ung anspråkslös flicka önskar mot fritt vivre plats i familj som hjälp och sällskap. Svar till »Arbetsam», Söderhamn p. r. 23-ÅRIG bildad, duglig flicka önskar genast plats som hushålls- och skrifbiträde. Svar till »Enerdisk» Norrköping p. r. Deutsches gebildetes junges Mädchen, im Häuslichen und Handarbeiten bewandert, sucht passende Stellung in besserem Hause. Antwort zu »Thula», Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning. PLATS som uppfostrarinna-värinna i aktningvärdt hem, där husmoder saknas, önskas af bildad, praktisk, musikalisk 40-årig flicka. Utmärkt vitsord från föregående lärarinneverksamhet. Svar till »Good fortune» under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm. 19-ÅRIG musikalisk flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats mot fritt vivre som hjälp och sällskap. Svar till »Gladlynt», Nerikes Allehandas kontor, Örebro. PLATS som husa eller kammarjungfru önskar ordentlig, pålitlig flicka, nu eller i höst. Svar till »S. R.», Alingsås p. r. BILDAD tysk dam söker plats i fin familj som sällskap för att undervisa i tyska språket, event. att förestå hushållet. Ben. svar till »M. N.», Iduns exp. EN ung flicka önskar plats i fin familj till första juli. Svar motes tack-samt till »Nea» Rällså p. r. BILDAD ordentlig flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarb. söker plats. Svar till »Idog», Iduns exp. f. v. b. FOR att få vistas på landet önskar stillsam flicka, van vid lättare hushållsgöromål, plats såsom sällskap eller annan lättare sysselsättning, helst i Dalarna, Jämtland eller Norrland. Svar till »Fritt vivre», Uppsala p. r.

LEDIGA PLATSER

LÄRARINNA. Plats finnes å naturskön egendom i Värmland, att läsa med tvänne flickor om 8 och 10 år. Den sökande skall hafva undervisningsvana i såväl vanliga skolämnen som musik, samt vara villig deltaga något inom hemmet. Svar med fotografi, löneanspråk och referenser till »Kohlsätters Bruk», Gillberga. GOUVERNANTE gesucht, zum Elementar-Unterricht für 2 deutsche Kinder auf dem Lande. Clavierspiel erwünscht. Off. in deutscher Sprache unter »D. U.», Exp. d. Blattes. DAM eller herre, som talar tyska, eventuellt engelska, helst båda, och är villig mot fritt vivre meddela undervisning i dessa språk under sommarmånaderna åt dam och herre i godsägarefamilj, sökes. Svar till »Tysk konversations», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg. FÖRELÄSNING. Lärarinna som under sommarmånaderna vill undervisa 4 små flickor för inträde uti elementarläroverks lägre klasser får plats i medio af juni å vacker herregård i Småland. Svar till Edhns gård pr Bor. A Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm, Etab. 1887 finnas goda platser för lärarinnor söka. Höga lönevillkor.

Sölvesborgs Samskola

som är afsedd att utvidgas till fem- eller sexklassig, skall för instundande läsår anställas två lärarinnor med rätt för hvardera att uppbära lön efter 1,200 kr. för år och med skyldighet att bestrida undervisningen tills vidare i skolans båda första klasser i enlighet med den för statens samskolor fastställda undervisningsplan. Till skolans styrelse ställas af läkarebetyg och öfriga erforderliga handlingar åtföljda ansökningar torde inom instundande juni månads utgång insändas till under-tecknad, styrelsens ordförande. Sölvesborg den 27 april 1906. P. H. HUMBLA. Extra ämnes-lärarinna skall under läsåret 1906-07 anställas vid statens samskola i Vadstena. Ämnena torde bli kristendom, modersmål, tyska och historia i klass I samt engelska i klasserna 4 och 5. Arfvode enl. nåd. kung. d. 27 aug. 1904. Ansökningar, ställda till Kungl. öfverstyrelsen för rikets allm. läroverk, torde snarast insändas till rektorn vid Samskolan Vadstena. Lärarinna. I enkel familj på landet önskas vid midsommartid en anspråkslös, bättre flicka, omkr. 25 år, kunnig i vanliga skolämnen, tyska och musik, att läsa med 3 barn, hvaraf den äldste, en gosse, skall till höstterminen läsas in i andra klass elementarskola. Svar med löneanspråk emotes snarast till »Enkelt Landthem», Stallarholmen p. r.

PLATS för medelålders, bildadt och i matlagning kunnigt fruntimmer, som är kompetent att förestå ett mindre skolhushåll finnes i Skara för kommande läsår. Sökande bör vara intresserad af barn och äga förmåga att göra ett hem trefligt. Svar med uppgift på referenser och löneanspråk torde insändas till »Skolhushåll», Iduns exp. f. v. b. BARNFRÖKEN. Frisk, anspråkslös flicka, med godt, jämnt lynne, kunnig i sömnad, ordentlig och pliktrogen får god plats i disponentfamilj på landet att ha tillsyn öfver barnen och deltaga i föreläsningsgöromål. Svar med fotografi och rek. till Fru J. M. Hansson, Mölneby Hid. GODA PLATSER för hushålls- och barnfröknar, sällskaps-, vård-, lärarinnor att söka gen. Inack.-Byrån, Norrköping. Rikstel. 9 16. Brefsvar mot 2 porto. FÖRESTÄNDARINNA FÖR PENSIONAT. För bildad medelålders dam, fullt kompetent att förestå större förstklassigt pensionat med ett 80-tal gåstrum, blir stadigvarande föreståndarinneplats instundande höst ledig. God hälsa, strängt ordningssinne, vaksamt öga, godt men bestämt sätt mot tjänstefolk, organisationsförmåga, säker bokföring och vana att umgås med trafikerande allmänheten åro oefftergifliga förutsättningar. Erfarenhet från liknande verksamhet samt språkkunnighet lämnas företräde. Reflektanter hänvända sig, under uppgift om kompetens, referenser och lönepretentioner skriftligen till J. Ringborg, Norrköping. EN frisk, allvarlig och ordentlig flicka, van vid barn och dess vård, och som under husmoderns ledning vill åtaga sig alla inom hemmet förekommade göromål finner plats i godt hem i större köping. Kunnighet i sömnad önskvärd. Svar med fotografi och rekommendationer torde sändas under adr. »Barnvån 1906», Iduns exp. f. v. b. HUSHÅLLSFRÖKEN. För en bättre flicka finnes till följd af sjukdomsfall plats att under sommarmån. förestå matl., bakn., och syltn. i ett större landthushåll. Köksa finnes. Anses som medlem af familjen. Svar med fotografi, uppgift å lönepret. m. m. till »11», Kudby. EN snäll, pålitlig, barnkär flicka, som är villig hjälpa till med kartritning och renskrifning samt äfven emellanåt i hushållet erhåller plats i Norrland om betyg (äfven läkarebetyg), fotografi samt löneanspråk insändes under adress Elfsborgs gård, Gammelstad. Platsen bör tillträdas i början af juli månad. Hushållerska, ordentlig, duglig, kunnig uti matlagning och kompetent att sköta ett ungarhem å landet erhåller plats nu genast. Svar till »R.», Moholm. ANSPRÅKSLÖS flicka, helst seminariebildad, får mot fritt vivre vistas på landet mot någon timmes daglig undervisning åt nybörjare samt någon hjälp. Svar med ref., ålder, porträtt till »Sommar», Mariestad p. r. BARNFRÖKEN sökes till herrskaps-hus på landet, att sköta ett barn om 1 år. Biljett märkt »Bildad», Helsingborg p. r.

Församlings-sjuksköterska

önskas i Augerum, Blekinge län, från den 1 juli eller senare på sommaren. Aflyningen, som bestrides af Leopold Rubens sjukvårdsfond, utgår med 750 kr. per år i ett för allt. Närmare meddelas af fröken Ellen Ruben, Greigatan 7, Stockholm, R. Lundmark, Karlskrona och kyrkoherde Bergström, Lösen. Ansökningarna ställas till »Styrelsen för Leopold Rubens sjukvårdsfond» adress Lösen. Skolad sjuksköterska med elementarskolebildning erhåller plats som biträdande förestånderska vid Vänersborgs Hospital och Asyl. Löneförmånerna äro: 400 kronor pr år, fritt vivre jämte 125 kr. i kostförbättrings-pennningar samt fria tjänstkläder. Ansökningar åtföljda af bestyrkta betygsskrifter lämnas frejdbetyg insändas till Öfverläkaren. Ledig plats] som kassörerska betingar ofta, utom rekommendationer, jämväl redovisningsgaranti (uppbojördsborgen). Sådan garanti eller borgen meddelas på liberalaste villkor af Brandförsäkrings-Aktiebolaget NORRLAND, Drottning-gatan 23, Stockholm. Begär prospekt och öfriga upplysningar hos bolaget eller dess närmaste agent.

Skolad sjuksköterska

önskas i Augerum, Blekinge län, från den 1 juli eller senare på sommaren. Aflyningen, som bestrides af Leopold Rubens sjukvårdsfond, utgår med 750 kr. per år i ett för allt. Närmare meddelas af fröken Ellen Ruben, Greigatan 7, Stockholm, R. Lundmark, Karlskrona och kyrkoherde Bergström, Lösen. Ansökningarna ställas till »Styrelsen för Leopold Rubens sjukvårdsfond» adress Lösen. Skolad sjuksköterska med elementarskolebildning erhåller plats som biträdande förestånderska vid Vänersborgs Hospital och Asyl. Löneförmånerna äro: 400 kronor pr år, fritt vivre jämte 125 kr. i kostförbättrings-pennningar samt fria tjänstkläder. Ansökningar åtföljda af bestyrkta betygsskrifter lämnas frejdbetyg insändas till Öfverläkaren. Ledig plats] som kassörerska betingar ofta, utom rekommendationer, jämväl redovisningsgaranti (uppbojördsborgen). Sådan garanti eller borgen meddelas på liberalaste villkor af Brandförsäkrings-Aktiebolaget NORRLAND, Drottning-gatan 23, Stockholm. Begär prospekt och öfriga upplysningar hos bolaget eller dess närmaste agent.

TILL ENGLAND! Två raska flickor erhålla plats som tjänare i mindre familj hos träaffärsman. Goda villkor. Korrespondens med »Snar resa», Sundsvalls-Tidning, Sundsvall. I enkelt nem på egendom vid Hjälmaren finnes plats för en flicka, som mot fritt vivre får deltaga i allt hvad till ett större landthushåll hör. Svar till »A. B.», Arboga. Äldre barnsköterska. Äldre barnsköterska, van att sköta späda barn, försedd med de bästa rek. vänlig och vid godt humör önskas till hösten eller helst från 1 aug. 1906. Svar snarast möjligt med betyg, ålders-uppgift och lönepret. till »Augusti», Sv. Telegrambyrå, Örebro f. v. b. Bildad barnfröken kunnig i tyska spr. o. som kan undervisa en nybörjare i vanl. skolämnen sökes för 3 barn från 6-3 år. Äfven villig att gå husmodern tillhanda. Platsen, på landtegendom, kan tillträdas genast. Svar med löneanspråk, foto. och ref. till »Nicht unter 20 Jahr» Kristianstad p. r. I en mindre tjänstemannafamilj på landet finnes plats ledig i början af nästkommande juli för en bättre, anspråkslös flicka, som är villig åtaga sig en ensamjungfrus sysslor, såsom städning, diskning och skurning samt biträda husmodern med matlagningen. (Icke deltaga i bykning). Svar jämte löneanspråk sändes märkt »Tjänstemannafamilj 1906», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

HANDARBETSLÄRARINNEPLATS sökes till hösten. Har med mycket goda betyg genomgått slöjdaafdelningen i Kr. Pr. skola. »Handarbets vänner» och fröken Hulda Lundins slöjdgång. Svar till »21», Klacka-Lerberg, emotes tack-samt. MOT fritt vivre önskar småskolelärarinna under halva juli-aug. komma i familj på landet för att få deltaga i hushållsgöromål. Är villig undervisa i läsning eller spelning, eller och deltaga i skrifgöromål. Svar till »Nytt och nöje», Iduns exp. KVINNLI stud. önskar under sommarferierna plats på landet, helst i präst- eller herrgård, för att dagl. 1 å 2 tim. läsa med barn i vanl. skolämnen och för öfrigt hjälpa till med husliga sysslor. Svar till »Medlem», Kalmår p. r. INFORMATORSPATS under sommaren önskas af student å halfreala linjen, som aflagt första afdelningen af fil. kand. examen, och äger goda betyg och rekommendationer samt god undervisningsvana i matematik och fysik m. m. Svar till Smålands Allehanda »1903», Jönköping. SJUKSKÖTERSKA önskar få vistas i vacker trakt på landet som hjälp och sällskap. Inga lönepretentioner. Svar märkt »Sällskap», Helsingborg p. r. Skicklig, kvinnl. sjukgynn. önskar plats i fam. på landet. Villig deltaga i alla i ett hem förekom. göromål. Svar till »Mary», Kiosken, Drottningtorget, Göteborg.

kvinnlig sjukgymnast önskar medfölja familj till utlandet eller badort. Goda rek. Svar emotes tack-samt till »Exam. sjukgymnast», Iduns exp. EN anspråkslös 17 års flicka, frisk och stark, som genomgått sex klasser i elementarskola för flickor och därefter deltagit i en hushållskurs i landtegendom samt sedermera lärt linsesömnad, önskar plats i ett godt hem såsom hjälpredd af husmodern. Är villig att deltaga i alla förekommade göromål och har små löneanspråk. Svar till Ruth Jönsson, Trelleborg n.r. 245 B. EN 22 års flicka af god familj, kunnig i matlagning, sömnad och handarbeten önskar plats i bättre familj, helst på vacker och centralt belägen plats på landet, för erhållande af umgängesvana och vidare utbildning i hushåll m. m. Är villig att deltaga i de flesta förekommade göromål. Vänligt bemötande af husmoder önskvärd. Svar emotes snarast till »Värmlandsflicka», Iduns exp. UNG flicka önskar som sällskap och hjälp åtfölja sjukling till badort. Svar inom åtta dagar till »Intresserad», p. r. Helsingborg. EN ung anspråkslös flicka önskar mot fritt vivre plats i familj som hjälp och sällskap. Svar till »Arbetsam», Söderhamn p. r. 23-ÅRIG bildad, duglig flicka önskar genast plats som hushålls- och skrifbiträde. Svar till »Enerdisk» Norrköping p. r. Deutsches gebildetes junges Mädchen, im Häuslichen und Handarbeiten bewandert, sucht passende Stellung in besserem Hause. Antwort zu »Thula», Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning. PLATS som uppfostrarinna-värinna i aktningvärdt hem, där husmoder saknas, önskas af bildad, praktisk, musikalisk 40-årig flicka. Utmärkt vitsord från föregående lärarinneverksamhet. Svar till »Good fortune» under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm. 19-ÅRIG musikalisk flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats mot fritt vivre som hjälp och sällskap. Svar till »Gladlynt», Nerikes Allehandas kontor, Örebro. PLATS som husa eller kammarjungfru önskar ordentlig, pålitlig flicka, nu eller i höst. Svar till »S. R.», Alingsås p. r. BILDAD tysk dam söker plats i fin familj som sällskap för att undervisa i tyska språket, event. att förestå hushållet. Ben. svar till »M. N.», Iduns exp. EN ung flicka önskar plats i fin familj till första juli. Svar motes tack-samt till »Nea» Rällså p. r. BILDAD ordentlig flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarb. söker plats. Svar till »Idog», Iduns exp. f. v. b. FOR att få vistas på landet önskar stillsam flicka, van vid lättare hushållsgöromål, plats såsom sällskap eller annan lättare sysselsättning, helst i Dalarna, Jämtland eller Norrland. Svar till »Fritt vivre», Uppsala p. r.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 23 (1014)

TORSDAGEN DEN 7 JUNI 1906

19:DE ARG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... » 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... » 11:50
IDUNS MODETIDNING..... » 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONS-PRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

Bodafors
MODERNA MÖBLER
SVERIGES STÖRSTA MÖBELFABRIK
Sandsjö

SMÅK
SOLIDITET
PRISBILLIGHET
LEVERANSKRAFTIGHET

Barnängens Vademecum.
OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöill högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.
Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M. Konungens Hofleverantör.

"ALFA KO"
FÖRNÄMSTA MARGARIN
Arboga Margarinfabriks högsta märke.

KÖTTEXTRAKTET BONIT
Prisbelönt i Helsingborg 1903. Prisbelönt i Helsingborg 1903.
i flytande och fast form samt i kapslar rekommenderas.
Fruherrinnan I. Zethelius skriver om köttextrakter i Tidskrift för hemmet: Underteknad kan naturligtvis ej afgöra, hvilket eller hvilka af de olika fabrikaten ifråga som är det mest närade, utan endast döma efter extraktets smak och dess lämplighet vid matlagning. Utgående från dessa sidor vill jag därför härmed redogöra för det omdöme, jag efter mångfaldiga försök kommit till, särskildt med afseende på Bonit. Detta köttextrakt tillhandahålls såväl i flytande som fast form och kapslar, men det är särskildt det flytande, hvilket jag finner vara förtjänt af spridning. Utan minsta tillsats af vanlig buljong kan man nämligen däraf tillaga delikata redda soppor och puréer, hvilket icke minst för husmödrar på landet kan vara till stor nytta, då man ej alltid, i synnerhet sommartiden, kan hafva buljong kokad. Boniten kan afven med fördel användas att gifva smak och färg åt enklare buljong, såser, köttgeléer m. m., men bör ej användas ensamsom klar buljong.
BONIT säljes i alla väl sorterade Speceri-, Viktualie- och Matvaruaffärer.

Oumbärlig för hvarje dam är Golfroeken
— saisonens mest gouterade nyhet —
i såväl röd som hvit klädesberedd ylletricot enl. vidstående teckning. Lätt, chic och lämplig för hvarje figur. Levereras portofritt närmaste poststation till kr. 12:— pr st. i 3:ne storlekar för vuxna samt till kr. 10:— pr st. i 2:ne storl. för 12 å 15 års flickor.
Härtill passande sportmössa till kr. 2:—.
Särdeles chic.
Extra nyheter i golfblusar i hvitt och coulört med olika uppslag till kr. 4:—.
Varuhuset Lundbergs Kappfabrik, Helsingborg.

BÄST ÄR EKSTROMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK.

H. G. Groms & Son,
Göteborg, Korsgatan 12,
rekommendera såsom särdeles goda kvaliteter:
Konjak å 2,50 pr liter.
Whisky » » »
Portvin » » »
Madeira » » »
Häraf kunna erhållas: profylador om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.
Förskottslikvid torde åtfölja beställningen — enklast i postanvisning.

UNDER
JUNI, JULI OCH AUGUSTI
ÄR
IDUNS EXPEDITION
ÖPPEN
LÖRDAGAR KL. 9 F. M.—3 E. M.,
ÖFRIGA HVAR DAGAR KL. 9 F. M.—5 E. M.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs,
praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi för unga flickor och fruar.
Kursen för unga flickor, med arbete 5 dagar i veckan börjar den 30 aug. kl. 12 midd.
Kursen för fruar (eller för sådana ogifta damer, som genom sitt arbete äro förhindrade att deltaga i den dagliga undervisningen), omfattande 10 veckor med arbete en förmiddag i veckan börjar torsdagen den 4 okt. kl. 1/2 10 f. m.
Prospekt erhållas och anmälningar mottagas häst före 1 juli af
Elisabeth Östman
Adr.: Stockholm, 34 Jacobsbergsgatan, 3 tr. ö. g. Allm. Tel. 93 02.

Vid Vettern och Omberg
i härligaste natur
Borghamns Turisthotell.
Godt bord, propra rum. Varma och kalla bad. Angf. »Motala Express» och »Viktor Rydberg» anl. Borghamns hamn. — Moderata priser. Rikstelefon. Postadr.: Borghamn. Begär prosp. fr. Sv. Turistföreningen el. Turisthotellet.

DEN FRISKASTE och Angenämaste är F. Paulis ELECTA Eau de Cologne
Ser ut så här

Pärmar till IDUN 1905 och föregående år
tillhandahållas till följande priser:
Iduns pärmar, röda med guldtryck ... 1: 50
D:o, röda, bronstryck 1903..... 1: —
duns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna..... 0: 50
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns Expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Obs! Franska snörlöfsömmet i Stockholm är flyttadt till Norrmalmstorg n: r 1, en trappa upp i rymigt och väl belägen lokal. Begär prospekt.
Har Ni dåligt minne?
Skrif då genast upp på matnotan några paketer af Lagermans Saft-krämpulver Tomten, det där som de kalla »Tomtekräm», så att Ni ej glömmes af att köpa. Så slipper Ni allt bekymmer för dessertens skull. Ett paket å 25 öre räcker för 4 personer och ett å 40 öre för 8. Säljes i alla speceriaffärer.
Rum att hyra
med eller utan inack. Prostinnan Frida Lundström, Artillerigatan 23, 2 tr.

HOTELL PRIMAVERA,
Via Veneto, Rom.
Innehafvare: Castelli & Atzel.
1:sta kl. Familjehotell, beläget midt emot Drottning Magueritas Residens och Svenska Ambassadhotellet
OBS! Svenska tidningar.
Prenumerera på Barngarderoben.

Köp Schweizer-Siden!
Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: Habutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile, Shantung, St. Galler Stickerei, Mousseline 120 cm. bred, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

På resor,

vid fotvandringar, vid vistelse i skog och mark medföra alla, som lärt känna fil. doktor P. Håkansson's fabrikt Salubrin, detsamma såsom medel mot ömma fötter, insektsstyg m. fl. yttre skador och såsom det bästa toaletmedel till hudens, hårets och tändernas vård. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos

Geijer & C:o,
Stockholm.

TIDSFÖRDRIF

DUBBEL ORDSPRÅKS-ARITMOGRYF.

1	x	2	3	4	3	o
2	6	x	8	4	o	5
3	9	10	x	o	3	6
4	9	x	3	13	o	7
5	x	7	14	7	15	o
6	16	x	10	13	o	7
7	14	16	x	o	1	20
8	8	x	14	20	o	5
9	x	20	20	3	7	o
10	6	x	5	18	o	13
11	21	20	x	o	12	5
12	6	x	5	18	o	5
13	x	20	1	7	7	o
14	12	x	7	13	o	4
15	19	5	x	o	14	20
16	22	x	8	13	o	5
17	x	21	1	7	11	o
18	14	x	19	1	o	6
19	17	5	x	o	20	5
20	19	x	17	10	o	7
21	x	22	13	13	5	o

Sifforna skola utbytas mot bokstäver, hvarvid följande, här betecknade ord erhållas:

1) kvinnonamn, 2) hvad osmorda dörrar och misslynta barn göra, 3) hur en äkta kvinna bör vara, 4) icke hela ägget, 5) okänd, 6) truppfadning, 7) ädelstenar, 8) landbrukarens rikedom, 9) barbarisk prydnad, 10) mineral, 11) ur Bores förrådskammare, 12) göra rättorna på osten, 13) svensk stad, 14) för luftning, 15) straffande ord, 16) transitivt verb, 17) dansk stad, 18) berg i Sverige, 19) för fotografen, 20) hos bagaren, 21) skadedjur.

De bokstäver, som skola infalla i de särskildt med olika tecken angifna rutorna, bilda tvänne ordspråk.

Veru.

CHARAD.

Mitt första är en bokstaf, och kan ej annat bli,
Mitt andra är uppräknadt i Sverges geografi,
Och — omvänt — kan mitt tredje en misstänkt görafri,
Mitt hela är en afart af mänsklig tragedi.

Sibylla.

AKROSTIKON.

Frakt
Samovar
Rispa
Drapa
Smakat
Ringel
Kransa
Kråla
Fal
Stinga
Vikta
Skakar
Dräkten.

Bokstäfverna i ofvanstående ord omkastas så, att nya ord bildas. Äro dessa rätt funna, gifva begynnelsebokstäfverna benämningen på en viss handtverkare.
Fix.

BORTPLOCKNINGSGÅTA.

Hufvudordet en benämning är På en tapper buss från ofredstider, Men om man en bokstaf plockar bort, Och uppå de andra varligt vrider, Får man veta hur den halte gör, När han sig tvärs öfver golfvet rör. Tag ännu en bokstaf bort, och bilda Sedan af de andra namn på kvinna, Samt därefter — med ännu en mindre — Stilprof, som ej alla roligt finna. När, se'n endast trenne återstå, Någonting som man i ris kan få.

Sibylla.

METAMORFOS.

En köpman med kort. Af de bokstäfver, som ingå i ofvanstående mening, bildas en viss titel.

PARAGRAM.

Ister ko = fågel,
Ärg fast = bör järnrytan vara,
Utan land = vatten,
Öfver ämbetsman = tjänsteman,
Kvinna het = frukt,
Bur präst = ämbetsman,
Kal spång = kvinnonamn,
Äng blomma = frukt,
Tråd på far = besättning,
Rönn tupp = djur,
Dag post = väktare.

Orden utbytas mot andra ord af motsatt, eller närsläktad betydelse, och gifva begynnelse- och slutbokstäfverna

namnen på tvänne minnesmärken i Frankrike.

Vanja.

KEDJEGÅTA.

En europeisk flod — del af en byggnad — gammal vikt — hvad mildare dagar föra med sig — verb — bränsle — i vattnet — mynt — ett djur — någonting grönskande.

De här ofvan betecknade orden ingå alla som länkar i hufvudordet, hvilket anger en sak, som hör till botanistens utrustning.

Ursula.

KORSGÅTA.

		1	2	3					
		a	a	a					
		a	a	a					
		a	a	c					
1	c	d	d	d	d	e	e	e	e
2	f	f	g	h	h	m	m	m	m
3	m	m	m	n	n	r	r	r	r
		s	s	t					
		u	u	w					
		w	y	y					

Bokstäfverna ordnas till 3 ord, hvilka äro desamma i de hvarandra motsvarande lod- och vågräta raderna:

1) europeisk storstad, 2) antiseptiskt, 3) födoämne.

Ursula.

GAMMAL GÅTA.

Af kött och blod är jag upprunnen, Men ingen blod är i mig funnen. Skarpa knifvar mig uppskära, Höga herrar mig frambära, Mången har jag högt uppsatt, Mången har jag nederlagt.

CITAT-GÅTA.

att att för för för för gjorde gjorde godt han han honom honom illa kunna kunna man man men mycket mycket om om ondt skulle skulle tala tala väl åter.

Ofvanstående 30 ord, rätt ordnade utgöra ett yttrande om en bekant statsman.

ANAGRAM.

Fem ord vi här placera
Uti ett anagram:
Hvad fiskaren ses lägga
I sjön, från bästens stam.
En stad, i gamla Sverige,
På äppelblomster rik.
Hvad vållar att en bonde

Ej räknas grefve lik?
En reslig, grönkädd bjässe,
Som ej har kött, ej blod.
En, som vår vän kan vara,
Om sänjan blott är god.

Vivika.

INITIALFÖRVANDLINGSGÅTA.

Initialbokstäfverna utbytas mot andra och bilda de nya, i annan ordning, namnet på en ädelsten.

Muta,
Dam,
Lyra,
Kal,
Öda,
Kom,
Aska.

Vanja.

FYRKANTGÅTA.

	1	2	3	4
1	a	a	a	a
2	a	a	i	i
3	k	k	n	n
4	s	t	t	t

1) fruntimmersnamn, 2) mansnamn, 3) naturgudinna, 4) verb.

Orden läsas såväl lodrätt som vågrätt.

»Regina».

APOKOP.

1-5 = sedebegrepp,
1-4 = svensk socken,
1-3 = Mörkhyad individ,
1-2 = jordart.

Max.

ARITMOREM.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Hvad som för läkarn mycket viktigt är.
6 9 8 2 3 5 = På italienska, term uti musiken.
1 6 5 8 = Hvad man på landet stundom bruka plår.
6 7 2 = Prolog i äldre spanska dramatiken.
8 5 6 9 2 3 4 = Och så en biblisk man. Hvem är väl han?
8 2 6 3 = Ett djur man i mytologien fann.
1 9 8 2 = Och en oss pinar nu allt mer och mer.
6 9 3 = En dvärg, som Tor i Balders likbål kastat.
6 9 8 2 = Förbund, som rymma kan sex eller fler.
1 7 6 = Dit mången forskare med ifver hastat.

Prisbelönt med guldmedalj vid världsutställningen i Liège.

»MUM» bästa kraftnärning för barn. Intyg och förord från legitimerade läkare och barnasyler. Svenskt fabrikt tillverkad under kontroll af Dr C. Setterberg. Fritt från stärkelse och cellulosa och hvarje för dibarn skadligt ämne. Säljes i stora burkar om 400 g. till kr. 1.75 hos apotekare och handlande.

A. W. Friestedts Fabr. A.-B., Stockholm.

3 9 8 2 = Hvad som ej enkelt silfver är, men guld.
4 2 6 3 = För trötte krigaren helt ljuft att höra.
6 5 = Mot denne man behöfver skydd och huld.
4 7 3 = Hvad som den fege mycket rädd kan göra.

Cici.

LOGOGRYF.

Om mig ej mycket är att säga;
I kryddbon brukar man mig väga,
Och lägga mig uti paket.
Man mer och mindre bra mig lider,
Ty att jag starkt på tungan svider,
Om jag är äkta, nog man vet.
Men smak jag ger åt vissa rätter,
Och en och annan värde sätter
På mig, fast jag ej dyrbar är.
Vill man mig nu i smulor dela,
Så finner man till sist mitt hela,
Förutan alltför stort besvär.

Först taga vi en socken
Uti Uppsala stift.
En stad i Reuss. En fröken.
En medlem af en drift.
Ett gift, som man i köken,
Med nit bekämpa får.
Hvad formas utaf röken,
När den ur munnen går?
En plats, där blomstren drömma
I sommarsolens sken.
En annan, som skall gömma,
En gång, på våra ben.
Hvad man ej kan undvara
I tiomannaråd,
Ifall att man vill svara

Brud-
Bröllops-
Damast-
Brokad-
Crêpe de Chine-
Goulienne-

Siden

i alla
prislägen;
franko och
tullfritt
till hemmet.

Pröfver omgående.

Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.)

Försäljes öfverallt.

Torde ej förväxlas med de otaliga Farinafabrikaten.
Generalagent: EMIL BOSTRÖM, Sundbyberg.

Patent. Hafregryn.

Gyllenhammars
För reumatism och gikt äro
GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn
och Hafremjöl utmärkta.
Gyllenhammars Barnkraftmjöl:
friska barn förbli friska, sjuka
bli friska.

Prenumerera på Idun.

NYTT!

Då Ni skall skura och blanka Eder koppar o. mässing så använd Fulmenol-pulver. Blankar fort och väl.
Pris 25 öre pr burk.

Holst & C:o Tekn. Fabr., Stockholm.

Gör ett försök.

Ni ångrar Eder icke.

Bäst och billigast är att alltid använda
A.-B. LINGONS,
Göteborg,
SYLT & SAFT.
Finnes i hvarje specialaffär.

Praktisk väfbok af Nina von Engeström, exp. endast från Väfskolan i Örebro å 3 kr. Väfkurser pågå nästan oafbrutet. Beställningar mottagas.

SUNLIGHT Tvål

Såpa och vanlig tvättvål förstöra kläderna, och därför använda alla sparsamma husmödrar SUNLIGHT TVÅL, som soknar tvätten på samma gång som den gör den bländande hvit och vacker. Följ bruksanvisningen!

Prenumerera på Iduns Modetidning.

För mönstergilla dåd.
Hvad icke den sig känner,
Som tunga bojar bär.
Ett djur i skogen ränner,
Och som rätt listigt är.
Hvad myggans lätta vingar,
I vikt knappt öfvergår.
Hvad must och svalka bringar,
När det mot marken slår.
Ett epitet för Kraka
Och andra tårnor, små.
Hur osten ej får smaka.
En fru i mantel, blå.

Lovisa.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 22.
IFYLLNINGSGÅTAN: 1) lemmel; 2) Olivia; 3) Fagott; 4) varsam; 5) Elvira; 6) Näcken; 7) Ängräf; 8) rentvä; 9) Gunnar; 10) Oldham; 11) dallra; 12) backig; 13) örthé; 14) Ragnar; 15) järnek; 16) askgrå; 17) Neapel.

Lofven är god början. Lat man får mager kål.
PYRAMIDGATAN: Lejon, elak, jag, ok, n.
ORDENSOGATAN: Grekland—Portugal: 1—2 galopp, 2—3 Pharao, 3—4 oliver, 5—6 efemar, 6—7 rödsot, 7—8 teburk, 9—10 Lindau, 10—11 upplag, 11—12 Gnesta, 13—14 näsapa, 14—15 anfall, 15—16 legend.
TABULA MAGICAN:
5 1 9 3 7
6 8 3 5 3
1 9 4 2 9
7 3 5 6 4
6 4 4 9 2
Summan är 25.
ARIFMOREMET: Spindelväf: pläd, Flen, säf, Linde, vind, delfin, vispen.
TREKANTEN: 1) Parasit, 2) Adonis, 3) rosor, 4) anor, 5) sir, 6) is, 7) t.
CHARADEN: Ton-sur.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».
Prenumerant. En struken tesked bicarbonat.
Prenumeranten M. Sannolikast är väl, att detta ej behöfver medföra några skadliga följder i detta afseende.
Osem. 1) Intet att betyda. Sannolikt skulle ej heller en längre tids dietkur mycket förbättra obehaget. Undvik blott hvad ni själf iakttagit vara olämpligt. 2) Se svar till Moi i n:r 5. 3) Troligen utan betydelse. Säkraast vore dock att låta läkare undersöka edert hjärta.
Emos. Se svar till Osem 3) här ofvan.
Emmy. Se svar till La Mère 1) i n:r 8.
29-årig ungmö. 1) Massage. 2) Ja, vid sol och värme. 3) Sannolikt intet att betyda. 4) och 5) Omöjligt besvara utan undersökning.

22-åring. 1) Sannolikt blott utfällning af vissa salter och i så fall föga att betyda. 2) Se svar till La Mère 1) i n:r 8.
E. J. A. Enligt vår mening intet att göra.
19-årig fru. Se svar till Hederssak här nedan.
Lilla Lisa. 1) Ja. 2) Beror på mängden. 3) Se svar till Vetgirig 4) i n:r 4.
Hederssak. Sannolikt beroende på blodbrist, som i så fall bör behandlas. Säkert kan man emellertid ej yttra sig härom utan undersökning.
12-åringens mamma. Se svar till 20 år i n:r 3.
Erika. Se svar till Femtiotvårig fru i n:r 6.
D:r —d.

**AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS DISKONTOBANKS**
NOTARIATAFDELNING,
Regeringsgatan 8, Stockholm,
åtager sig under bankens garanti för mögenhetsförvaltning och meddelar råd vid penningplanering.

gång. Rest. torde insändas i postanvisning.
»Sommarens 1906», Arboga. 4 kr. pr gång. Likvid i postanvisning.
Hildur Johnson torde vara god uppgifva adress, då sådan saknas i brefvet.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»Barnfröken», Lerum. 3:40 pr

**Sundsvalls
Enskilda Bank**
22 Fredsgatan 22.
Sparkasseränta — 4 proc.
Uthyr Kassafack,
ärskyra från 15 kr.

RASK och hurtig flicka önskar mot fritt vivre plats i familj under sommaren för att vinna utbildning i hushållsgöromål. Svar till »Friskhet och lif», Orsa p. r.

Värdinna.
Hvem behöfver medelålders, bildad, treflig, ordningsälskande och sparsam flicka att förestå sitt hem och sprida trefnad där. Utmärkta rekommendationer. Svar till Fröken Amy Ohlsson, Rådmansgatan 52, 1 tr., Stockholm.

Sommarinackordering.
adress: Fru M. Hüttling, Souvenir, Alingsås.

Pensionat de famille
förstklassigt.
Fröken Agnes Danielssen.
A. T. 203 67. Sibyllegatan 18.

Vid Villa Dalhem, Sala,
emottages, särskildt under sommarmånaderna, ett begränsadt antal inackorderingar. Villan är naturskönt belägen i barr- och löfskog invid sjö och vattendrag cirka 1/2 timmes väg från staden Sala. Prisuppgift och närmare upplysningar lämnas under ofvanstående adr. af fru Ellen Cornelius. Rikstel. 74.
FÖRLOFVAD flicka önskar inackordering några månader i treflig fin familj häst i Norrland för att under husmoders ledning lära ett hems skötande. Villig betala 30 kr. pr mån. Svar till »Ag», Umeå p. r.

Äre Turist- och Rekreationsort
Areskutan, Hotell och Pensionat rekommenderas! Mildt fjällklimat. Godt bord. Prospekt från Svenska Turistföreningen och Äre. Kristina Hansson.
I naturskön trakt vid Ljusnan, 8 minuters väg från Järfåsöden, kan inackordering erhållas för några damer under sommaren. Fru Beda Söderman, f. von Kjöhlning, adr. Kramsta, Järfåsö.

London.
För 1 eller 2 damer eller herrar, som önska vistas i London på längre tid, finnes tillfälle till inackordering i god engelsk familj, i en af Londons bästa stadsdelar. Ung och musikalisk societé. Lektioner i engelska kunna erhållas. Moderat pris. Ref. fr. flera svenskar som vistats i London. Vidare meddelar Birger Jönzén, Stortorget 23, Örebro.
Å EGENDOM, belägen vid skog och sjö i Norrland, ej långt från Luleå, kan under sommaren god inackordering erhållas till moderat pris. Om så önskas iämnas undervisning i handarbeten, matlagning, bakning samt trädgårdsskötsel. Närmare upplysningar meddelas om svar, märkt »Ungdom 1906», inlämnas till Iduns exp. f. v. b.
Vestkusten.
Tvänne damer af god familj erhålla inackordering öfver sommaren. Rikligt bord. Tillfälle finnes att få säng- och pianolektioner. Alla slags bad serveras. Svar till »Musikaliskt bildad familj», Iduns exp.
OBS! Ej pensionat.

Vestkusten.
Tvänne damer af god familj erhålla inackordering öfver sommaren. Rikligt bord. Tillfälle finnes att få säng- och pianolektioner. Alla slags bad serveras. Svar till »Musikaliskt bildad familj», Iduns exp.
OBS! Ej pensionat.

Till resande
på Jönköping rekommenderas Sjöstrands i klass pensionat och hushållsskola, Östra Storgatan 28. Telefon 182. Vaktmästare vid tåg och båtar.
INACKORDERING i god, musikalisk familj, där ungdom finnes och i bostad, naturskönt belägen vid skog och sjö i den vackra Kindabygden, Östergötland, mottages under juni—augusti månader 3 å 4 unga flickor till moderat pris. Svar till Kisa-Tidningens redaktion, Kisa.
GOD helinackordering billigt för bildad kvinna hälst med fast anställning nu eller till hösten. Svar adresseras »Fröknarna Löfgren», Rådmansgatan 69, Stockholm.

I tysk lärarefamilj i Greifswald kan ung flicka erhålla treflig inackordering. Närmare meddelanden genom Fröken Segerdahl, Knopffstrasse 16, Greifswald.
BILLIG inackordering på landet önskar bildad flicka. Villig deltaga i husliga göromål. Svar till »T.» Ed p. r. Dalsland.

Hos bättre familj
i sund trakt på landet önskar ung flicka inackordering. Svar till »Genast 1906», Iduns exp.

Lugna sinnessjuka
mottagas till moderat pris. Sjukhemmet Märsta. Allm. telef. Märsta 7.

Snöhvita kår o. rena järn- och erhållas genom anordning af HOLST Kraftskur-

golf, blanchemalj-, bleckkårlsäkrast genvändig & Co pulver
GUBBEN
Pris 10 öre.

Nytt! **Nytt!**

»Säkerhetskaffelocket»
Största nyhet för köket! Hindrar öfverkokning! Passar för alla kaffepannor! Kostar endast 80 öre. Finnes öfverallt. I parti från Industriol. **GOTTFRID THORSSIN & Co.**, 19 A Torsgatan, Stockholm. Rikstel. 4. Telegr.-adr. Thorssinkomp.
Snöhvit tvätt utan borstning eller gnidning. Stor tvätt kan undngöras på en förmiddag med Castoria-tvål. Garanteras absolut fri från skadliga ämnen. Bruksanvisning erhålles gratis och franco från Kölnierlagret, 24 Smålandsgatan, Sthlm
adr. Gårda, Göteborg, finnes lediga elevplatser. Prospekt och upplysningar på begäran.

Prenumerera
på
IDUN.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogsluft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: *Asley Levin*, Sthlm.

Borgholm Bad- o. rekreationsort med sydlandskt öklimat. Utmärkta hafsbad. Tidsenlig utrustning. Billiga kommunikationer. Läkare: *Joh. A. Andersson*, Sthlm.

Båstad Hafsbad o. kurort. Friskt läge, härligt klimat, bland de mildaste i Sverige. Natursköna omgifningar. Läkare: *Christer Nilsson*, Sthlm.

Dalarö Hafsbad. Vålk. kur- o. rekreationsort. Naturskönt läge; hälsosamt klimat. Gytte-, tallbarrs-, kolsyrebad etc. Kallvattenkur; sjukgymnastik, elektricitet, hypnot. beh. Läkare: *A. Hiller*, Sthlm.

Djursåtra Brunn. Lugnt och stilla. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Alla vanliga badformer. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läkare: t. f. prof. *M. Ramström*, Uppsala.

Eda Skogssanatorium o. järnkälla i en af Vermlands skönaste trakter. 8 km. fr. norska gränsen. Vidsträckt skogar. Vanliga badformer, spec. gyttebad. Postadr.: *Charlottenberg*. Läkare: *G. Grill*, Avesta.

Fiskebäckskil Hafskuranst., 5 km. söder om Lysekil. Billiga lefnadsomkostnader. Läkare: *I. Söderholm*, Fiskebäckskil.

Grennafors Brunn o. bad på småländska höglandet vid stambanan. Idyllisk natur, barrskog, sjö. Bostäder i brunnsparken. Berömd järnkälla. Adr.: *Moheda*. Läkare: *A. Hygerth*, Sthlm.

Helsjön Gyttebad o. kuranstalt. Alla brukl. badformer, spec. gytte-massagebad. 1:a kl. restauration. Naturskön barrskogstrakt: Ren o. hög luft. Postadr.: *Horred*. Läkare: *D:r Karl Ekbon*.

Hjo Vattenkuranstalt. Öppen juni—aug. Sundaste läge i den förtjusande Guldkrokan vid Vettern. Tidsenligt badhus. Komfortabla bostäder. Läkare: Professor *V. Hultkrantz*, Uppsala.

Kneippbaden Sommar- och vinterkurort. Alla kalla och varma badformer. Kneippsk kallvattenkur. Luft och solbad. Läkare: *Johan O. A. Bergqvist*, Kneippbaden.

Lannaskede Hälsobrunn och badanstalt. Härligt läge i skogrik trakt i Småland. Järnkälla. Alla brukliga badformer. Kneippbad. Läkare: *O. Sundell*, Hvetlanda.

Loka, vid Bergslagens järnväg. Säsong 8 juni—6 aug. Naturskönt läge i högtliggende skogsstrakt. Berömda gyttebad jämte alla vanliga badformer. Läkare: *I. Hedenius*, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanst. Högt Fullständigt & modernt; egen pensio-

och torrt läge i naturskön trakt nära Kinnekulle. Vidsträckt parker. Berömd järnkälla. Billigt. Läkare: *E. Pontén*, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad- och klimatisk kurort i härlig natur å vestkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder. Läkare: *M. Blumenthal*, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- o. rekreationsort. Utmärkta gytte-, kreuznacher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Professor *A. Wide*, Sthlm.

Marstrand (»Nordens Madeira»). Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: *J. Bauman*, Marstrand.

Medevi Sveriges äldsta kuranstalt med äkta gammal-svensk stämning och trefnad. Berömda järnkällor med radioaktiv utstrålning. Säsong 6 juni—18 aug. Läkare: *G. A. Alvin*, Medevi.

Mörsil Sanatorium för bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. Ren, stärkande fjällluft. Lätta kommunikationer. Första klass bord. Tidsenligt badhus. Elektr. belysn. Läkare: *T. Horney*, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. o. sanatorium, 1,100 fot ö. h. Nauheimerbad med flyt. kolsyra, elektr. ljusbad. Säsong: 26 maj—25 sept. Postadr.: *Falköping—Ranten*. Läkare: *Fr. Odenius*, Sthlm.

Nybro Brunn- o. badanstalt. Alla brukliga badformer. Starka järnkällor. Hälsosamt klimat. Härlig barrskog. Goda kommunikationer (29 km. från Kalmar). Billigt. Läkare: *H. Wällgren*, Sthlm.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni—1 juli; II termin: 5 juli—2 aug. Postadr.: *Porla*. Läkare: *Lifmedicus E. O. Lidin*, Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälsokälla i östra Jämtland. Vackert läge vid den härliga Hammarsforsen, mildt klimat. Postadr.: *Hammarstrand*. Läkare: *G. Holmgren*, Sthlm.

Ramlösa välkända brunnen och bad. Järnkälla; Neuenahr-liknande alk. källa. Dietisk beh. af socker-, gikt- och njursjuka. Afmagringskur. Öfverläkare: *E. Lander-gren*, Sthlm.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor; massage-, ljus-, hafsbad m. m.; kallvattenkur, diet. beh. af sockersjuka, gikt, fettsot. Läkare: *J. Sjöqvist*, Sthlm. Ensk. praktisera prof. Lindfors, Petré, Elfstrand.

Ryd Sanatorium och kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt o. stilla. Läkare: *H. V. Kindblom*, Ryd.

Saltsjöbaden Öppet hela året. Fullständigt & modernt; egen pensio-

natsafdeln.; diet. bord för sockersjuka o. dyl. Allt under samma tak. Läkare: *Emil Zander*.

Storlien Högfjällsanatorium o. turisthotell i Jämtland. Härligt läge 2,000 fot öfver havet. Ej lungotspatienter. Läkare: *E. J. Almqvist*, Mörsil.

Strömstad Hafskuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttebad. Järnkälla. Säsong 1 juni—15 sept. Läkare: *A. Berghel*, Sthlm.

Styrsö Hafsbad i Göteborgs skärgård. Mildt och jämnt klimat. 45 minuters inomskärsresa från Göteborg med bolagets ångare Styrsö I & Styrsö II. Läkare: *P. Silfverskiöld*, Göteborg.

Särö Hafsbad och kurort. Riklig vegetation, vidsträckt och härliga promenader med utsiktsplatser. Öppen året om. Tågförbindelse med Göteborg 18 ggr dagligen. Läkare: *L. Wolff*, Göteborg.

Sätra Brunn. 1 1/2 mil från Sala. Stillhet, enkelhet. Barrskog. Gyttebad, gymnastik, massage; 6 underläkare; kvinnlig sjukgymnast. Öppen 11 juni—11 aug. Läkare: *R. Friberger*, Uppsala.

Söderköping Fullst. brunns- & badkur. Sjukgymnastik o. massage. Enkelt lefnadsätt. Tidsenliga bostäder. Läkare: *Sven Wallgren*, Sthlm.

Södertelje Nybyggdt badhus o. societetshus. Sol- och luftbad. Hafsbad. Läkare: *A. Afzelius*, Sthlm. För massage och gymnastik: *d:r N. Wennström*, Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullständig kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: *H. Tham*, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Läkare: *G. Kjellman*, Trosa.

Ulricehamn Sanatorium och vattenkuranstalt. Öppet året om. Härligt vidsträckt skogsområde. 1,135 fot öfver havet. Läkare: *M. Matell*, Göteborg.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttebad. Billiga afgifter och lefnadsomkostnader. Läkare: *Lifmedicus Emil Jacobson*, Sthlm.

Visby Vattenkuranstalt och klimatisk kurort. Mildt klimat långt ut på hösten. »Ruinerernas och rosornas stad». Läkare: *Karl Kallenberg*, Sthlm.

Öregrund Hafsbadanstalt. Härligt, friskt läge. Goda och billiga lefnadsförhållanden. Litliga ångbåtskommunikationer. Gytte- & Nauheimerbad. Läkare: *Hj. Wallén*, Öregrund.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren samt Svensk Bad- och Turisttidning och Svenska Turistföreningen, Stockholm.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens o. rättigheter som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J.
Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs
Kurser
i Massage och Sjukgymnastik.
Okt. till Maj. Maj till Okt.
Prospekt. Stockholm, Mäster-Samuels-
gatan 70, 2 tr.

D:r Kleens
(ett-åriga) kurs för damer i
Massage och Sjukgymnastik
börjar måndagen den 1 okt. kl. 11 f. m.
N:o 15 Klara södra Kyrkogata, 2 tr. upp.
OBS! Prospekt begäres helst under
adress Saltsjöbaden.

D:r med. Leo Klempere.
Karlsbad (Böhmen). Parkstrasse hus
Wettin. Mottagningstid kl. 7-9, 3-5.
VITTELVATTEN,
verkamt mot gikt och reumatism rekvi-
reras hos Major W. Aman, Söder, Sthlm.

Reumatisk värk
botas eller stillas! — Ljumsbräck och
åderbräck läkas! Svaga nerver behand-
las medelst kraftiga elektriska appa-
rater. Sänd porto jämte beskrifning
på sjukdomen. Diskr. naturl.
Jean Thonérfelth, Burseryd.

Damhårarbeten.
Fruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m.
i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera
arbeten att välja på. Obs! Vi signera ej
postpaket med "Hår". Herr och Fru E.
MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Kvinnliga juridiska byrån,
Trievaldsgränd 2, Stockholm.
A. T. 143 23.

Hårborttagaren.

Befriar ge-
nast från
misspydan-
de hår eller
skägg. Pris
kr. 2.50 +
porto pr ask.

Före
begagnandet. Efter
begagnandet.

Tekniska General-Depöten,
Riddaregatan 15, Stockholm.

Fräkenpomada
är det enda absolut säkra medel att snabbt
och utan obehag borttaga fräknar, lef-
verfläckar och solbränna samt göra den
färdigast hy vit och vacker.

Ofelbar verkan garanteras.
Fräkenpomadan innehåller inga för-
hyn skadliga beståndsdelar.
Många intyg och tacksamhetsbref
från hela Skandinavien.
Pris 3 kr. pr burk. Expedieras emot
postförskott eller efterkräf.
Tekniska General-Depöten Stockholm,
15 Riddaregatan 15.

Schweizerbroderier.
Hvita broderade Remsor, Väf-
nader, Spetsar m. m. Absolut
största urval, billigaste priser
Rikt profsortiment till land-
orten.

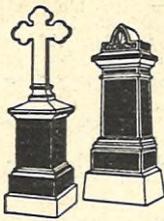
Broderiaffären,
24 Kommandögatan, 1 tr.
(Hörnet af Sibyllegatan).

Tidaholms Fantasmöbler

rikhalt.
urval i
fornn.
stil.
Fullst.
rums-
möblemang utföras i alla olika
variationer efter order. Mod.
mönster. Begär prisuppgifter från
Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tida-
holm. Försäljningsmagasin, Be-
ridarebang. 27, Birger Jarlsg. 1,
Stockholm.

Rudholms Kakelfabrik
Norrköping.
Enkla och dekorativa kakel-
ugnar i modern smakriktning.
Ill. priskurant på begäran.

Vackra Grafvårdar

af den vackra, hårda och hållbara svarta Skanums-gra-
niten, tillverkas ovillkorligen billigast hos granitägaren
EDVARD STEINERS Stenhuggeri och Mek. Sliperi
i Kristinehamn.
Enhvar kan hänvända sig direkt dit.
Priskurant fås mot 2 porton.

Husqvarna Velocipeder

stå fortfarande främst i fråga om
Styrka och Lättgående
hvarpå bland annat den stadigt stigande omsättningen utgör
ett talande bevis. Tillverkningen är den utan jämförelse största
i Skandinavien. År 1905 såldes inom landet ca 5,000 Husqvarna-
velocipeder.
Guldmedalj i Paris 1900 och högsta utmärkelser
vid sedermera hållna inhemska industriutställningar. Priskurant
för 1906 på begäran gratis och franko.
HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG, Husqvarna.

4 Kronor och mera pr dag.

Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. Personer sökas, så-
väl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. En-
kelt och lätt arbete hemma under hela året. Förkun-
skaper ej nödvändiga. Afstånd af ingen betydelse. Vi
köpa arbetet.
Th. Swahn & Co Malmö, Östra Kajgatan 5.
Ombud för Stockholm: Fröken Signe Sjögren, Birkagatan 18,
Rikst. 97 51.

Nya Hushållsskolan,
19 Vestra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela bildade flickor
undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning
och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll före-
kommande göromål, för att såunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt
förestå egna eller andras hem.
Teoretisk undervisning: en kortare kurs i Födoämneslära och Hälso-
vårdslära.
Skolan har varit besökt af tvåtusenåttioåtta (2,088) elever.
Hvarje kurs omfattar 4 eller 4 1/2 månader. Elever mottagas äfven på
kortare tid.
Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti.
Prospekt och vidare upplysningar meddelas af
Fröken Hedda Cronius,
Föreståndarinna.

Norrteje Hafsbadanstalt.
Saison 10 Juni—1 September.

Vidberömda Gytjemassagebad jämte öfriga brukliga badformer. Kol-
syrebad med flytande kolsyra. Synnerligen goda resultat vid behandling af
Rheumatism. Vacker natur med vidsträckt promenader. Sunda bostäder i
mängd med ländligt läge. Billiga lefnadskostnader. Elitkapellet. Lawn-
tennisplan. — Ansökningar om fria bad insändas före 15 maj.
Badläkare Dr A. Brandt, Kamrer C. Myra expedierar beställningar å rum
och badtimmar samt öfersänder prospekt, som äfven erhållas å Turistför-
eningens byrå i Stockholm.

Lars Montens Neutrala Kärntvål till yllevätt och
Oleintvål till linnetvål användes lämp-
ligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under om-
röring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen.
Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Privata Lärarinneseminarium,
Riddaregatan 23, Stockholm,

som höstterminen 1906 börjar sitt åttonde läsår, utbildar lärarinnor för hem
samt för flickskolans lägre och mellersta klasser. Kursen är två-årig. Dock
finnes en tredje, valfri, årskurs, afsedd för fackstudier
Muntliga och skriftliga upplysningar lämnas af läroverkets föreståndari-
nna, fröken Sofi Andersson, som äfven mottager anmälningar såväl till se-
minariet som till den därmed förenade öfningskolan. Mottagning onsdagar
och lördagar kl. 1—2. Adress: Riddaregatan 23. Ansökningar till seminariets
första afdelning böra vara inlämnade före den 16 juni
Styrelsen.

Fackskolan för huslig ekonomi
i Uppsala.

Lärarinnekurs i matlagning och handarbete (fullständig lärarinnekurs i hus-
lig ekonomi), börjar den 1 september. Anmälan till inträde göres före d. 1 juli.
Husmoderskurs med undervisning i matlagning, sömnad och hälsolära
och närmast afsedd för flickor med högre skolbildning, börjar den 1 sept.
Anmälan före den 1 aug.
Specialkurs (högre husmoderskurs) i finare matlagning, klädsömnad och
barnavård, börjar den 21 augusti. Anmälan före den 1 aug.
Praktisk yrkeskurs för utbildning af kokerskor och hushållerskor börjar
den 21 augusti. Anmälan före den 1 aug.
Ansökan till de Lärarinnekurser (endast för skolkök) som börja i januari
insändes före den 1 november.
Tryckt program gratis och franko på begäran.
Inspektor: Professor O. Hammarsten.
Föreståndarinna: Fröken Ida Norrby.

Prenumerera på Barngarderoben!
Wilhelmssons Boktryckeri A.-B., Stockholm 1906.

Hushålls- och Slöjdskolan i Södertelje,
för unga, bildade flickor, börjar hösttermin den 15 sept. till 20 dec. Upplys-
ningar lämnas af Fru E. Aman, Sofiero, Södertelje.

Handväfda
Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärf, t,
näsdukar m. m., köpas bäst och billi-
gast från Kungsåters Linneväfveri,
Kungsåter. Katalog och profver gratis
och franko.

Alsäck

rekreationsort vid Gullmarsfjorden (1
mil fr. Lysekil) rekommenderas. Vi-
dare genom Olga Dahl, Lysekil.

**Tulseboda Brunns-
och Badanstalt.**

Adr. Kyrkhult, Blekinge.
Öppen 1 juni—1 sept.
Begär prospekt.

Filip Holmqvists
Handelsinstitut

Norra Allégat. 7, Göteborg.
FRÄMSTA OCH STÖRSTA
ENSKILDA HANDELSLÄ-
ROVERKET I LANDETS
FRÄMSTA HANDELSSTAD
22a arbetsårets hösttermin begynner
den 16 augusti och värtermin d. 15 jan.
16 lärare; för språk äfven utlänningar.
Institutet tillhandagår köpmän gratis
vid behof af kontorister. Eleganta, med
modernaste hygieniska anordningar
försedda undervisningslokaler (11 rum
i institutets egen byggnad. 1905—06 310
elever. Holmqvists skrivmetod är lan-
dets mest spridda och af staten antagen
som normalmetod. Begär program.
Bokförings- och revisionsbyrå
Filip Holmqvist,
Öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm,
lärare vid Chalmerska institutet,
ledamot af Sv. Revisorsamfundet. |

Hur användes
LIEBIG'S
KÖTTEXTRAKT?

1/4—1/2 tesked häraf upplöses i kok-
hett vatten, då en kraftig, fett- och
limfri buljong genast erhålles. Till-
sätt salt, något soppfett, potatis eller
bröd, så blir smaken densamma som
vanlig köttsoffa har. Buljongens
färg bör vara mörkgul ej brun.
Drygare och mer ekonomiskt än
kapslar och s. k. "flytande buljong".
Försäljes genom alla speceri- &
delikatesshandlande.

Hvad är ej "tu tal" om?
Att John Fröberg, Finspong, nordens
äldsta firma för tillverkning af Kau-
schukstämplat, alltid levererar de bästa
och billigaste stämplatarna!

Aktiebolaget
Göteborgs Bank
i. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget.
STOCKHOLM · FREDSGATAN 17.
Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
Fonder: Kr. 12,400,000.
Emottager penningar å deposi-
tion, Sparkasseräkning och Upp-
o. Afskrifningsräkning.
Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Resekreditiv.

T V Ä T T A
OCH FÄRGA
edra Klädningar, Kostymer, Gar-
diner, Täcken, Mattor m. m. hos
LUNDBY
Skönfärgeri o. Kemiska Tvätt,
Göteborg.
Af intyg bedja vi endast få
meddela följande:
Jag har flera gånger begagnat
mig af Lundby Kemiska tvätt för
rengöring af balkklädningar, plym-
mer m. m., och har det sätt,
hvarpå arbetet utförts, alltid varit
till min stora belåtenhet.
M. Söderora,
Hoffröken hos H. K. H. Härtiginnan
af Västergötland.

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40
år, fås säker hjälp af Fröken H. Bengts-
son i Arrie.
Några igenkänningstecken på sjuk-
domen äro:
Bleka, magra, slappa i armar och
ben, slem, kyla, klåda, gnatigt lynne,
ej aptit eller sömn.
Vänta ej tills Ni blir sönderbruten.

Bröstsjukan.
Tolarps pensionat rekommenderas.
Högt beläget å småländska högland-
det. Begär prospekt. Postadr.: Teshult.
EAU DE QUININE
ED. PINAUD 18, PLACE VENDÔME
PARIS
OÖFVERTRÄFFADT HÄRVATTEN

Högstedt & Co

32 REGERINGSGATAN 32
STOCKHOLM.
Specialitet:
Bordeaux & Bourgogne-viner
Billiga priser.
Dambindlar med och utan lif-
band å 1.75, 1.50
pr dussin mot efterkräf. Fru Leopold
Sjöberg, Norrköping.

Prenumerera på Idun!
Joko! Hvad skall jag
använda till min
stortvätt?

Chromol
såpan
är
bäst!

